

Naročnina
za državo SHS:
za celo leto naprej Din. 120.—
za pol leta " " 60.—
za četrt leta " " 30.—
za en mesec " " 10.—
za inozemstvo:
celoletno " " Din. 210.—
mesečno " " 18.—
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji " " Din. 15.—
v inozemstvu " " 35.—
Posamna Štev. 75 par.

SLOVENE

Ucene inseratom:
Enostopna petlin vrsta mal
oglas po K 4.— in K 6.—
veliki oglas nad 45 mm vr
šine po K 8.—, poslana izd
po K 12.—
Pri večjem naročilu popust.
Izhaja vsak dan izvenred
ponedeljka in dneva po praz
niku ob 5. uri zjutraj.
Mesečna priloga: Vestnik SKS.
Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 340 za oglas,
zagreb 39.011, sarajev 7563, praga in dunaj 24.797

V spomin režimu.

Danes preteče prvo leto, kar imamo ustavo, s katero je državo osrečila vladna koalicija demokratov in radikalov. Enoletna skušnjava je le še bolj pokazala, kako je trhla njena podlaga. Z vsakim drem postaja bolj očitno, da ta ustava države ne okreplja, ampak jo razdira. Vidovdanska ustava je najbolj protidržaven akt, kar jih je kdaj kdo zagrešil v Jugoslaviji.

Ona je nasilni čin, diktiran jugoslovanskim narodom od zgoraj, sprejet s slučajno večino par glasov, ob odsotnosti zastopnikov 80% hrvatskega naroda in proti volji slovenskega ljudstva. Ona ni plod sporazuma treh osvobojenih in ravnopravnih narodov, marveč izraža zgolj voljo klike, ki z njo hoče utrditi prevlado enega naroda nad ostalima dvema katera smatra za pokorjena in neenakovredna. Razdelitev na oblasti pod velikimi župani kot eksponenti Belgrada naj dovrši to delo. Temu odgovarja reakcionarni, nedemokratski in protisocialni značaj te ustave. Gospodarska politika osrednje vlade je s tem popolnoma v skladu: izžemanje pokorjenih provinc preko Save.

Ker pa hrvatski in slovenski narod stojita kulturno previsoko, da bi se dala na ta način pokoriti, režim pa nima niti dobre volje niti moralnega poguma iti na sporazum, splošnega blaga pa mu vobče ni mar, — zato se država zvija dalje v krčih notranjega nezadovoljstva, se širi korupcija in se gospodarsko upropašča država. Režimu neomejene samovolje, maskirane s potvorbo parlamentarizma, odgovarja odkrito in prikrito malkontentstvo v vseh slojih brez izjeme. Pod to ustavo drži vse navzdol, se razkrajja in propada, in vse naše javno življenje je ena sama velika rana. Najjasnejši dokaz za to so režimski listi sami, ki zagovarjajo najkru-tejši policijski sistem, konfiskacije in teror, ker dobro vedo, da za režimom ne stoji ljudstvo, njega ljubezen in zaupanje. Režim in ljudstvo si stojita danes nasproti kot dva smrtna sovražnika.

Ni nobenega dvoma, na čigavi strani bo zmaga v tem boju. Čim delj bo režim odklanjal sporazum z narodi, ki hočejo živeti v edinstveni državni svobodni in avtonomno politično življenje, tem hušji bo obračun z njim. Na obletnico vidovdanske ustave slovensko in hrvatsko ljudstvo vnovič glasno kliče tistim, ki jim gre: vaša ustava nam je vsiljena, ne maramo je in je ne pripoznamo drugače, kakor v toliko, v kolikor moramo proti svoji lastni volji; nikoli se z njo ne pomirimo in ne odnehamo, dokler se ne izvojuje druga na podlagi sporazuma med vsemi tremi narodi, popolne enakopravnosti in resnične demokracije!

Prometna stavka v Avstriji končana.

Dunaj, 27. jun. (Izv.) Malo pred polnočjo je skupščina zaupnikov socialno-demokratskih strokovnih organizacij s pretežno večino glasov sklenila, stavko brez-pogojno končati in nemudoma izdati navodila za vzpostavitev dela pri železniških, poštinih, brzojavnih in telefonskih uradih. V resnici se je začela telefonska služba še pred polnočjo. Vspričo teh dejstev se bo jutrišnja seja narodnega sveta, na kateri se bo bržkone razpravljalo o stavki, vršila kakor je bilo določeno. Vlada bo stavila predlog, ki temelji na sledečih petih točkah: 1. Indemnitet vseh doklad, ki jih je vlada dovolila zveznim nameščencem v zadnjih dneh; 2. določitev načela bodočega plačevanja mezd s strani narodnega sveta; 3. ureditev rodbinskih doklad; 4. izplačilo mezd v dveh mesečnih obrokih; 5. avtomatično zniževanje plač v slučaju, da bodo cene padale in se bo s tem zmanjšala indeksna številka.

Nov napad jugofašistov.

Belgrad, 27. junija. (Izv.) Pri Makarski so napadli nedavno fašisti pred množico občinstva župnika fra Petra Glavaca, radi česar je vložil poslanec dr. Janko Šimrak vprašanje na notranjega ministra, v katerem zahteva, naj prepreči divjaško postopanje fašistov, ki provzročajo nered in nemire v državi.

Jugoslovanski klub za naše bolnišnice.

ZA JULIJ DOVOLJEN IZREDEN KREDIT 1 MILJON DINARJEV. — OSTER NA-STOP DR. DUBILIČA PROTI DVANAJSTINI ZA JULIJ.

Belgrad, 27. junija. (Izv.) Danes dopoldne je bila seja plenuma finančnega odbora, na kateri se je razpravljalo o proračunski dvanajstini za mesec julij. Po čl. 1. v splošnih določilih znaša kredit za to dvanajstino 371.487.451 Din 24 p. Pred početkom razprave je uspelo poslancema Škulju in Stanovniku, da sta preokrenila debato na žalostno stanje bolnišnic v Sloveniji. Posl. Škulj je ostro očrtal položaj, v katerega so dovedle dvanajstine naše bolnišnice, ki imajo mesečno več tisočev deficita in morajo radi tega odklanjati bolnike. Naglašal je, da se jim ne izplačuje niti to, kar jim je bilo votirano. S svojim energičnim nastopom je posl. Škulj pridobil zase večino finančnega odbora in je stavil realen predlog, naj se minister za narodno zdravje skupno s finančnim ministrom pooblasti, da nakaže na mesec julij bolnišnicam v Sloveniji 1 milijon dinarjev kot izreden kredit. Ta predlog je bil sprejet s pripombo, da naj finančni minister takoj izjavi, da bo izplačal milijon dinarjev iz kredita, ki je predviden za bolnišnice v krajih izven Srbije. Posl. Škulj je protestiral proti mali vsoti, ki bi došla na bolnišnice v Malim vso, ki bi predvidene vsote. Uspeh Jugoslovanskega kluba je bil, da je prišel ta predlog v razpravo in da je prodrl. Samostojna poslanca Rajar in Drolenik sta privlekla v razpravo radikala Stanojevića, ki je nastopil proti predlogu Jugoslovanskega kluba. Posl. Škulj je v zvezi s tem predlogom tudi predlagal, naj se sedanje ugodnosti, da smejo državne bolnišnice upoštevati sanitetni material brez carine, razširijo na vse prečanske bolnišnice izvzemši sanatorije. Finančni minister je v glavnem pristal na predlog. — Preds. Veljković

je predlagal, naj se železniške tarife povišajo že s 1. julijem za 50 odstotkov. Predlog je bil sprejet.

Zatem je posl. Škulj predlagal, naj se minister za trgovino in industrijo pooblasti, da uredi na mejah Avstrije neznosne razmere glede posestev, ki se nahajajo onstran državne meje. Predlog je bil sprejet pod pogojem, da ga odobri minister za trgovino in industrijo.

Nato se je pričela razprava o dvanajstini. V debati je posl. dr. Dubilič protestiral proti dvanajstini za mesec julij, ker nasprotuje ustavi, ker je to že štirinajsta dvanajstina od 1. 1921, leto pa ne more imeti nad dvanajst dvanajstin. Ako predvideva ustava dvanajstine, jih ne predvideva 14 nego 12, zato se tudi imenujejo dvanajstine in ne štirinajstine. Ostro je obsodil nered v finančni upravi, ker se ne izplačujejo redno plače uradnikom, vpokojencem in vdovam, ki morajo po več mesecev čakati na izplačilo. Istotako se tudi državnim dobaviteljem ne izplačujejo dobave, enako tudi ne sodiščem, bolnišnicam i. t. d., kar sramoti finančno upravo pred narodom in inozemstvom tako, da vlada splošno nezaupanje napram državni upravi. Odločno je protestiral proti povišanju taks, ker so že itak previsoke, neracionalne in nepravilne. Za vloge se odslaj plača 3 Din in za rešitev 10 Din (doslej 2 Din in 5 Din) ne glede na predmet, naj gre potem za 100 ali milijon dinarjev. Radi tega je govornik izjavil, da bo glasoval proti dvanajstini. Dvanajstina za mesec julij je bila z večino glasov sprejeta v načelni in podrobni debati. Proti so glasovali člani opozicije, ki so podali odvojena mišljenja.

Proračunska razprava.

Belgrad, 27. jun. (Izv.) Današnja seja narodne skupščine se je otvorila ob 10.30 dopoldne. Na dnevnem redu je bila dvanajstina o proračunu. Kot prvi govornik povzame besedo poslanec Vladimir Pušenjak (Jugoslovanski klub), ki kritizira delovanje vlade in zagovarja avtonomijo v zmislu programa svoje stranke. Izjavlja, da bo glasoval proti zakonskemu načrtu o državnem proračunu. — Republikanec Gjonović razpravlja o proračunu in govori potem o notranji politiki. Pravi, da se pri tej priliki delavstvu napoveduje gospodarska in politična vojna. Med govornikom in posl. Kosto Timotijevićem pride do ostre kontroverze, ko mu slednji zakliče, da govori »samo žico«.

Posl. Gjonović nadaljuje svoj govor in preide na zakon o zaščiti države ter veli, da narod še sedaj napačno tolmači in izvaja ta zakon. Govornik razpravlja nato o ustavitvi lista »Republika« in pravi, kaj se mora goditi šele v notranjosti Srbije, ako že v Belgradu tako postopajo. V svojih izjavanjih se dotakne tudi poročnih svečanosti in pravi, da je policija v svoji gorečnosti šla tako daleč, da zaradi tega več tisoč delavcev ni moglo priti v mesto, da bi obedovali, ker niso nikjer mogli priti skozi kordon. Končno izjavlja govornik, da je mednarodna gospodarska konferenca v Genovi končala s splošnim neuspehom. Izjavlja, da bo glasoval proti zakonskemu načrtu o državnem proračunu. —

Seja se prekine ob 12.30 in se nadaljuje popoldne ob 4.

Beograd, 27. junija. (Izv.) Na popoldanski seja narodne skupščine govori posl. Ivan Deržić (narodni socialist), ki pravi,

da je pričakoval, da bo vlada prišla z resničnim ekspezejem, in sicer z načrtom, ki bi saniral državne finance in s smernicami, kako naj bi se v državno gospodarstvo spravil red. Tem zahtevam pa ni ustregla ne vlada ne finančni odbor. Izjavlja, da si pridržuje pravico, da bo v podrobni debati govoril o tem, kako se državni denar porazdeli na razna ministrstva, in kako se merodajni činitelji brigajo za blagor delavstva in kmetov.

Poslanec Hasan Miljković (muslimanska skupina dr. Spaha) se bavi z mladino v Bosni, ki je bila vzgojena v duhu Strossmayerja in Skerliča in pravi, da je kmalu po uedinjenju prišlo veliko razočaranje. Kritizira način, kako je bila ustava sprejeta in delovanje vlade, ki nasprotuje resnični narodni edinosti. Državni proračun je prava slika vlade. Govori potem o razmerah v Bosni in se pritožuje nad uradniki, ki delajo kupčije in delijo batine. Davki so veliki. Razpravlja tudi o avtonomni ureditvi države in veli, da se država ne da zgraditi na bajonetih. Ker vlada ne predstavlja prave volje naroda, bo glasoval proti proračunu.

Demokratski disident dr. Mihajlo Šuškalović govori o razmerah v južni Srbiji. — Seja se zaključí ob 8. uri 40 min. zvečer.

Prihodnja seja v petek dopoldne, ker je petek zadnji dan, da mora biti sprejeta proračunska dvanajstina za mesec julij. — Predsednik dr. Ribar je poslal ministru za notranje stvari dopis, v katerem ga prosi, naj za petek skliče vse poslance v Belgrad.

Nameravan monarhistični prevrat v Nemčiji.

V CELI NEMČIJI PROGLAŠENO OBSEDNO STANJE.

Berlin, 26. junija. Povodom umora državnega zunanjega ministra dr. Rathenaua so oblasti odkrile obsežno reakcionarno zaroto, ki ima namen 28. t. m. izvesti državni udar. Že nekaj časa je socialnodemokratsko časopisje opozarjalo na nevarne priprave, ki se kujejo v taboru reakcionarstva. »Freiheit« in drugi listi so odkrito

pisali, da se pripravlja šentjernejska noč za vse odlične pristaše sedanjega državnega režima in pozivljali delavstvo, naj bo za vse slučaje pripravljeno. Tudi demokratsko časopisje je opominjalo k budnosti in pripravljenosti na vse slučaje. 25. t. m. je padel kot žrtev reakcije glavni mož nove Nemčije Rathenau. Vlada je

odredila takoj najboljše ukrepe in oblasti so kmalu dognale, da odkritja v socialističnih listih niso bila prazne izmišljotine. Državni zbor je bil skupaj vso noč in v seji 26. t. m. je kancelar dr. Wirth prečital proklamacijo vlade, ki ugotavlja, da je obstoj republike po zločinskih organizacijah v resni nevarnosti. Kancelar je pozval celokupni narod na obrambo proti sovražnikom države in naznanil, da je vlada v zmislu zakona na vso državo proglasila izjemno stanje.

Zarota se je spletla v nacionalističnih krogih, ki imajo svoje somišljenike po ministrstvih in vseh drugih uradih. Voditelji so bivši Viljemovi generali in častniki. Zarotniki razpolagajo menda s 300.000 izvežbanimi in oboroženimi vojaki. Del državne vojske menda tudi nagiba na zarotniško plat.

Najzanesljivejšo obrambo republike tvori nedvomno delavstvo, ki je že vse potrebno ukrenilo, da z generalnim štrajkom parira vsak monarhistični poskus. Delavske organizacije neprestano zborujejo, delo v podjetjih večinoma počiva. Ministrstva so zastražena z izvršnim vojaštvom, ki je opremljeno tudi s topovi. Po ulicah stoje strojne puške. Upati je, da ostane vlada gospodar položaja.

Hamburg, 27. junija. (Izv.) Včeraj popoldne se je zbrala na polju pri sv. Duhu velikanska množica ljudstva, ki je manifestirala za republiko in zahtevala, da naj vlada najenergičnejše nastopi proti monarhistom. Ta manifestacija je imela krvav konec. Ko se je namreč množica vračala v sprevodu v mesto, jo je pri Bismarckovem spomeniku vstavil oddelek policije, ki je bila do zob oborožena. Čim se je množica približala policiji, je častnik zahteval, da naj se množica razide. To je izzvalo splošno ogorčenje in čuli so se razni vzkliki protesta. Vsled tega je častnik nenadoma zapovedal policijski straži, da naj strelja. Policisti so oddali več salv proti množici in na mestu je obležal 1 mrtev in 7 ranjenih. Prebivalstvo Hamburga je zelo razburjeno in bati se je novih nemirov. Sicer se dosedaj niso pojavili kaki drugi nemiri.

Hamburg, 27. junija. (Izv.) Današnje demonstracije na »Heiligen-Geist-Feld«, so potekle v splošnem, kakor je bilo določeno po programu. Ko so bile demonstracije končane in se je množica razhajala, je prišlo do spopadov med demonstranti in manjšimi oddelki varnostne straže. Na strani demonstrantov je bila ubita ena oseba in šest ranjenih.

Berlin, 26. junija. (Izv.) O delovnem počitku, ki je predvideno za jutri, se poroča: Jutri od 12. ure naprej bo počivalo vse delo, in sicer bo to trajalo do poldneva. V sredo zjutraj se delo zopet prične. Med tem pa bodo obratovala življenjsko potrebna podjetja.

Berlin, 27. junija. (Izv.) Od desetih članov organizacije (Consul), ki so bili aretirani povodom umora nemškega zunanjega ministra dr. Rathenaua, jih je bilo devet zopet izpuščenih na svobodo.

Berlin, 27. jun. (Izv.) Vlada je napela vse sile, da pride morilec ministra za zunanje stvari dr. Rathenaua na sled. V vseh večjih krajih so se odredile preiskave. Doslej še ni sledu o napadalcih.

Pariz, 27. junija. (Izv.) Ministrski predsednik Poincaré je posetil nemškega poslanika dr. Mayerja in mu v imenu francoske vlade izrazil sožalje zaradi umora ministra za zunanje stvari dr. Rathenaua.

NOVA STAVKA NA DUNAJU.

Dunaj, 27. junija. (Izv.) Radi mezdnih sporov s socialno-demokratsko mestno upravo so uslužbenci cestne železnice proti volji strokovne organizacije in socialno-demokratske stranke sinoči zastavkali, tako da od 8. ure zvečer dalje cestna železnica ni vozila.

KONČNI IZID VOLITEV NA IRSKEM.

Dublin, 27. junija. (Izv.) Po zadnjih končnoveljavnih vesteh je bilo na Irskem izvoljenih 58 kandidatov koalicije, ki so prijazni angleški pogodbi. 36 republikancev (nasprotnikov angleško-irske pogodbe), 17 pristašev delavske stranke in 17 neodvisnih agrarcev, ki se povečini strinjajo s to pogodbo.

Razdor v ruski pravoslavni cerkvi.

Znameniti publicist Palmieri opisuje razvoj stvari v ruski pravoslavni cerkvi od prevrata do današnjega položaja naslednje:

Najprej je veljal kot duhovno središče ruske cerkve patriarh Tihon. Toda kmalu se je izcimila ločitev duhov ter sta nastali dve struji: tradicionalni pravoslavci in verski reformisti, ki tolmačijo evangelij v zmislu komunističnega nauka.

Tradicionalci so hoteli organizirati cerkev po katoliškem zgledu ter naj bi v Moskvi sedel ruski papež, ki bi mu bil podrejen tudi carigradski ekumenski patriarhat. Za to tezo so bili v glavnem ubežni ruski cerkveni dostojanstveniki, živeči v Belgradu in Sofiji. Po vsej priliki je ta skupina delala po inspiracijah patriarha Tihona.

V tem so se pa reformisti, ki so ostali med ljudstvom v Rusiji, dobro organizirali. Na čelu jim stoji vladika Antonij, protopresbiterij Vvedenski in pop Kalinovski. Patriarh Tihon je poizkušal delo reformistov onemogočiti ter jih je v raznih spomenicah prekel kakor tudi tiste, ki bi jim sledili.

To ravnanje patriarha Tihona sovjetska vlada ni prezrla. »Pravda« z dne 12. maja t. l. je pisala: Zgodovina patriarha Tihona ni poučila, da bi bil lojalen nasproti zakoniti vladi. Naša strpljivost je predolgo trajala in je čas, da obrnemo svojo pozornost na mino, ki jo po patriarhovih navodilih polagajo pod sovjetsko vlado cerkveni dostojanstveniki. Sicer so pa boljševiki že od začetka delali proti Tihonovi skupini s tem, da so podpirali reformiste.

Dejansko je del nižje duhovščine že davno mrzil višjo hierarhijo in njenega poglavarja. Kasneje je to gibanje zajelo tudi del ruskega episkopata. Brjanski škof Ambrozij in njegov pomožni škof Aleksij sta javno in pismenim potom obsodila patriarhovo ravnanje. Enako so storili potem škof Velikega Ustjuga Arzenij, bjelozerski škof Vladimir in minski škof Melkizedek. S protesti proti patriarhu je nastopala tudi nižja duhovščina. Patriarhu so očitali krivdo na smrti tisočev vsled lakote, na krvi, ki se je prelivala po ruskih mestih in na prisilni zaplembi cerkvenega premoženja, katero bi bil patriarh lahko preprečil, če bi bil sam od sebe odredil oddajo. V ostrem članku je obsodil Tihona tudi knez Vladimir Lvov, bivši član vlade Kerenskega, nekdanji glavni zagovornik sv. sinoda in sloveč goreči pravoslavec.

Ko je patriarh Tihon končno moral pred sodišče, so kot glavne priče vstali proti njemu škof Antonij, protopresbiterij Vvedenski in najboljši ruski kanonist Kuznecov. Vsi so pobijali patriarhove nazore in dokazovali, da nasprotujejo cerkvenim kanonom. Istočasno so se vršile skupščine nižje duhovščine, na katerih so odobrili postopanje sovjetskih oblasti nasproti delu pravoslavne hierarhije. Na duhovskih skupščinah dne 11. in 15. maja v Moskvi so bile sprejete resolucije, ki z obžalovanjem naglašajo, da je od VI. stoletja postala cerkev instrument civilne oblasti. »Namesto da bi cerkev oznanjala usmiljenje in ljubezen — pravijo resolucije — je postala glasnica nasilja. Zato je treba, da jo vrnemo na pot njenih nepotvorenih idealov in da jo preosnujemo.

Dne 17. maja je odšlo k patriarhu Tihonu poslanstvo napredne duhovščine, ki jo je vodil protopresbiter Vvedenski. Poslanstvo mu je očitalo, zakaj je zavzel nasproti boljševikom sovražno stališče in po-

slal svoj blagoslov ujeti carski družini. Pozvalo ga je, naj odstopi, ker se da le na ta način v ruski cerkvi preprečiti anarhija. Dva dni nato je uradni list »Izvestija« javil patriarhov odstop. 19. maja so ga konfinirali v samostanu Donskem.

Dne 20. maja se je pod zaščito sovjetske policije naselila v patriarhovi rezidenci komisija, v kateri sta škofa Leonida in Antonij, protopresbiterija Vvedenski in Albinski ter nekoliko drugih duhovnikov in dijakonov — vsi progresisti. Ta komisija stoji danes pod naslovom »Provizorne« cerkvenega sovjeta« na čelu ruske cerkve. V oklicih je pozvala duhovščino, naj na lokalnih zbiorih obsodi patriarha Tihona. Obenem je sklicala cerkveni koncil.

Patriarh Tihon je pred odhodom v neki drug oddaljeniji samostan, kamor so ga premestili, izdal spomenici, v kateri pojasnjuje, da so ga razni razlogi, posebno pa želja, da kot poglavar ruske cerkve ne bi prišel pred boljševiško sodišče, prisilili, da se umakne z vodstva cerkvene uprave.

Reformistična duhovščina je preko provizorne cerkvenega sovjeta poslala na narod proglas, v katerem mu naznanja, da je do sestanka že sklicanega cerkvenega koncila prevzela upravo cerkve. Cerkevna komisija je v stalni zvezi s sovjetsko oblastjo in izdaja svoj uradni list pod naslovom »Vera in cerkev«.

Novi jugoslovanski nuncij nadškof Pellegrinetti.

(Od našega poročevalca.)

Rim, 25. junija.

Ker je novi nuncij v izvanredni zvezi s papežem Pijem XI., je zanimivo si ogledati njegovo dosedanje življenje. Rodil se je Ermenegildo Pellegrinetti 1. 1876 v kraju »Camoire« pri Luki (Lucca). V Luki je bil posvečen za duhovnika 1. 1898. L. 1900 je prišel v Rim, kjer si je v kratkem pridobil doktorat iz filozofije, diplomatske vede in cerkvenega prava. V domovini je bil nekaj časa kaplan blizu rojstnega kraja, potem pa v Luki bogoslovni profesor najprej za cerkveno zgodovino, potem za biblično eksegezo do l. 1917. V tem času se je izpopolnjeval tudi v znanju jezikov, tako da govori razven maternega in klasičnih jezikov nemški, francoski, angleški, češki, hrvatski, slovenski, ruski in poljski.

Iz nemščine je prevedel Schanzovo »apologijo krščanstva«.

Vojska ga je spravila iz tihega bogoslovja v nenavadno hitro napredovanje v diplomatski službi. Bil je kot vojni kurat leta 1917 najprej v bolnišnici v Firenci, potem pa v Rimu vojaški cenzor za slovensko korespondenco. Ko je postal Msgr. Ratti, sedanji papež, prefekt vatikanske knjižnice, apostolski vizitator na Poljskem, je vzel Pellegrinetti s seboj kot svojega tajnika. Benedikt XV. ga je imenoval potem za auditorja pri nunciju Rattiju. Ko je ta postal nadškof in kardinal v Milanu, je bil Pellegrinetti vodja poljske nunciature v Varšavi. Po kratkih mesecih, odkar je njegov šef postal papež Pij XI., je imenovan za nuncija v Belgradu in obenem za naslovnega nadškofa v Adani (Adana), kar je bil prej papež kot nuncij v Varšavi. Dne 18. junija t. l. je bilo škofsko posvečenje msgr. Pellegrinettija v mali rimski cerkvi »S. Maria in Portico«. Kardinal Gaspari, državni tajnik sv. Stolice, mu je podelil posvečenje; soposvetitelja sta bila msgr. Volpi, naslovni nadškof za Antiohijo in msgr. Zonghi, naslovni nadškof za Kolose. Asistirali so med drugimi tudi kleriki poljskega kolegija

(jugoslovanskega kolegija še ni, ker je sv. Hieronim pod ital. sekvestrom). Papež je poslal k slovesnosti svoje najvišje dostojanstvenike iz osebne in diplomatske službe. Navzoč je bil tudi sedanji prefekt vatikanske knjižnice, msgr. Mercati. Od jugoslovanske diplomatske službe so bili navzoči kvirinalski poslanik Antonijevič in vatikanski poslanik Bakotič s tajnikom dr. Moscatellom in dr. Iličem, potem več Poljakov, med njimi poljski poslanik ter msgr. Zaleski, patriarh za Antiohijo. Prisostvovala je nuncijska mati (oče je umrl l. 1905), dva brata, več sester ter veliko rojakov iz domovine. Po izvršeni konsekraciji so mu navzoči čestitali v zakristiji. Ko je storil to tudi Vaš poročevalac in v italijanščini rekel, da je iz Ljubljane, je novi nadškof začel, ne da bi spregovoril drugo besedo, takoj govoriti v popolnoma pravilni slovenščini. Poslovil se je z besedami: »Molite zame!«

Potem je bil msgr. Pellegrinetti sprejet posebno priskrbo pri papežu, kateremu je imel predstaviti tudi svoje sorodnike in rojake. Pij XI. mu je dal dragocen naprsni križ, škofovsko palico, mitro in več mašnih ter škofovskih potrebščin.

Janko Jovan:

K ekspoziciji finančnega ministra.

(Konec.)

Državna podjetja so se doslej tam, kjer jih država v lastni režiji izvaja, slabo obnesla. Kakor sem še vedno prepričan, da bi državne železnice bolje vspevale, če bi bile izročene v privatne roke, prav isto mislim za industrijo, v kolikor je v upravi države. Izjema so naše tobačne tovarne, kjer je bilo že od nekdaj vodstvo urejeno po bolj trgovsko kot na birokratičnih načelih. Pritožbe se tudi danes ne nanašajo proti tovarnam kot takim, temveč pritožbe veljajo upravi monopola, ki ne skrbi zadostno za povzdigo pridelave. Pa tudi te pritožbe ume finančni minister zagovarjati z izjavo, da v državi nimamo dovolj soli in tobaka, pa tudi če bi imeli, bi nam vendar za to manjkalo prometnih sredstev, da spravimo sol in tobak v promet. Zato uvažamo tobak in mislim, da je tudi za uvoženi tobak treba prometnih sredstev. Tudi soli ne pride-lujemo, ker na manjka prevoznih sredstev, a vendar jo v stotero vagonih uvažamo iz inozemstva. Radi soli bi bilo treba celih članok, da se pokaže v pravi obliki zanikarnost v državn. gospodarstvu. Imamo državno solarno v Kreki in mislim da je ravno okolnost, ker je solarna državna, kriva, da ne proizvajamo soli več kot bi jo lahko. Smatram za potrebno omeniti, kako se sol v Kreki pri Tuzli proizvaja, ker je vsej slovenski javnosti to še malo znano. Sol se nahaja v raztopljenem stanju v zemlji. Viri so neizčrpni. S soljo močno koncentrirana tekočina se pumpa iz zemeljskih globlin v bakrene kotle ter se s segrevanjem odstranjuje voda. Ostanek po izhlapi vodi je masa, ki se zmelje v lepo, belo, suho kreško sol, katero zastonj prosimo in prejemamo od monopolske uprave le močno hidrostatsko morsko sol v debelih zrnih. Tik solarne je državni premogokop, ki daje na mestu gorivo za kurjavo pod kotli. Cela naprava je tako enostavna, in vse, kar se potrebuje, nam narava sama daje, samo ni ga, ki bi naravne blagrine izrabil. Z malimi popravili zanemarjenih in opuščenih kotlov in z nekaterimi novimi napravami bi se produkcija v najkrajšem času dvignila lahko na 15 vagonov dnevno, dočim pridobiva naša monopolska uprava dnevno boro par vagončkov. Naj bi ta so-

larna ležala v katerikoli drugi državi, njena kapaciteta bi bila izrabljena do skrajnih mogočih mej, le pri nas ni smisla iz narave same dvigati bogastva. Ako državna uprava ne zna izkoristiti položaja, potem je edina rešitev izročiti solarno privatni družbi v najem, ki bo izhajala sama izborna, hkrati pa dajala državi na zakupu brez primere več, kakor pa bo sama kdaj izsilila iz podjetja. Tuzla leži ne daleč od Broda, ni treba več kot nekaj garnitur ter sto vagonov in že je vprašanje prometnih sredstev rešeno. Cesar ne zmoro državna uprava, izvršila bi brzo privatna iniciativa in razbre-menjena bi bila naša trgovska bilanca v veliki meri od sedanjega uvoza soli iz inozemstva. Zanimivo bi bilo tudi vedeti, s kakimi režijskimi stroški izvaja monopolska uprava prodajo soli v Srbiji in primerjati v kakem razmerju so ti stroški s provizijo, ki jo plačuje zakupnikom v novih krajih.

Iz poročila finančnega ministra posnemamo dalje, da smo v produkciji vžgalice za 90 milijonov škatlic pasivni. Zanimivo je, da je monopolska uprava v letu 1919 prošnjo nekoga ljubljanskega podjetnika, ki je hotel v Ljubljani postaviti tovarno vžgalice odbila z motivacijo, da jo postavi sama. Danes naša monopolska uprava tega še ni naredila in tudi ni verjetno, da bi naredila, temveč bo mesto, da bi dovolila privatnikom izpopolniti vrzel v državnem gospodarstvu, še nadalje uvažale vžgalice iz inozemstva.

Slabo gospodarstvo monopolske uprave pri produkciji soli in vžgalice bi naj dalo povod, da se kaka domača finančna skupina ponudi ponovno s svojim sodelovanjem v omenjenih dveh važnih industrijskih panogah. G. finančnemu ministru razmere v Kreki bržkone niso poznane in je verjetno, da mu bo taka ponudba z ozirom na njegov ekspoz dobrodošla.

»Slovenec« poroča, da so med ekspozicijem padli iz vrst Jugoslovanskega kluba očitki, zakaj se ne izplačujejo dolгови za nabave in dela pri posameznih ministrstvih. Ta očitek je popolnoma opravičen. Država se smatra danes za najslabšega plačnika, kar bi ne smelo biti. Naročevati blago in sprejemati ga, a plačati ne, je baš pri državnih ustanovah nekaj nadvse neodpustnega, kajti ne zlepa s čim se na tak način ruši pri ljudstvu ugled države, ki bi morala biti najboljši, a ne najslabši plačnik. Takih očitkov so polni tudi naši trgovci. Vzemimo žrebčarno na Selu; naroči oves, ga sprejme, pokrmi, a ko je treba plačati, odgovori lakonično, da ne more, ker nima kredita. Čas je, da se take nerednosti, ki le škodujejo državi brezpogojno odpravijo.

Ravno vsled navedenih zaostankov pri plačilih moramo z rezervo sprejeti ministrov izjavo, da se država že 7 mesecev ni zadolžila pri Narodni banki, kakor bi bilo sicer to izjavo pozdravljati. Ker pa se zadolžuje država pri raznih dobaviteljih, mesto pri Narodni banki, bi bila vsekakor dolžnost finančnega ministra, da odkrije javnosti koliko znašajo ti dolгови ker potem šele bi vedeli oceniti njegovo izjavo. Čas pa je, da država res preneha z novimi zadolžitvami siliti Narodno banko k novemu izdajanju nepokritih bankovcev ter bi naj v tem oziru vzela si Češko za vzor, kjer je modra finančna politika dosegla, da se cirkulacija papirnatega denarja vedno bolj zmanjšuje. S takim gospodarstvom je Češka dosegla, da ima njena državna banka že skoro celo milijardo novčanic manj v tečaju, kot bi jih smela po svojih štatutih imeti. To je v veliki meri dalo češki kroni ugled v inozemstvu in, če hoče naša vlada, da doseže našemu denarju isti ugled, po-

Iz sovjetske Rusije.

(Spisal Vladimirov.)

(Dalje.)

Vso organizacijo delavske sile kakor tudi določitev in razdelitev dela ima v rokah tozadevni komitet. Obširneje o tem predmetu namerava pisec teh vrstic izpregovoriti ob drugi priliki. Na tem mestu naj omenim le to še, da sovjetska vlada pripisuje voskresnikom ogromno važnost. Na njih polaga vso silo pozornosti in od njih pričakuje najuspešnejše obnove razbitega gospodarstva.

Ponoči smo se vendar odpeljali iz Kinel in dospeli na jutro zgodaj v Samaro. Žive duše ni bilo videti na postaji. Transportarji so se kmalu spravili na noge; pričeli so lesti iz vagonov in si kuhali zajtrk kar na postaji kakor po navadi vso pot. Prišli so postajni milicionerji in prepovedali kuhati med vagoni. Pogasiti smo morali ognje in odšli kuhati daleč čez vse tire na drugo stran.

Med tem so že začeli prihajati prvi radovedneži, ki so hoteli vedeti, odkod in kam se vozimo. Ko so oni napasli svojo radovednost in mi izvedeli o pravem položaju v Samari, ki pa ni bil tako nevaren, kakor smo si prej predstavljali o koleri, se je ves kolodvor kmalu prebudil in oživel. Mnogi ljudje so se vsale k našemu vlaku in hotele od njega bogve kaj vse.

Zdelo se mi je, kakor da je hotela vsa Samara ta dan na postajo.

Prihajali so ljudje, ki jih je glad gonil za koščkom kruha. In teh je bilo največ. Prihajali so in plakali bolj nego prosili: gladen! Bili so med njimi, ki so iztegovali roke po kruhu, tebi pa se je zdelo, da smrt a ne človek proži svoje koščene roke.

Priplazila se je ženska z otrokom v naročju. Sama je bila vsa raztrgana in strašna in otroka je imela zavitega v umazane in raztrgane cunje. Ustavila se je pred vagonom in zajadikovala: »Radi Krista, dajte jesti! Če ne meni, pa vsaj glademu otroku. Iz beguncev smo iz volinske gubernije in nič nimamo. Šest let se klatimo po tujini in zdaj, ko je prišel čas odromati v domovino, nas je zgrabil glad, da umremo v tujini. Usmilite se, ljudje božji, radi Krista!«

Ljudje so jo obstopili, gledali njo in otroka ter zmajevali z glavami.

»Koliko je star otrok?«

»Devet mesecev.«

Na glavi pa mu je bila zgrbančena koža, kakor da bi že živel devetkrat devet let. Prejela je več nego prosila in odleza dalje. Za njo pa so prihajale nove trume žensk in otrok in moških — mladih in starih otrok. In vsi so ponavljali: Radi Krista! Dajte! Gladen! Dajte! Kruha! — V usseh ti je neprestano zvonilo od vseh strani: dajte, dajte! In temu klicu je odgovarjal z ene strani obupni »gladen«, z

druge pa se mu je pridruževal in se zlival z njim v eno ogromno prošnjo: kruha, kruha!

Prišli so drugi. Na rokah in ramah so nosili raznovrstne stvari iz obleke in perila in obutve, na prstih pa zlatino in srebrnino. Hodili so od vagona do vagona in kričali: za kruh!

»A za denar?«

»Jesti hočem, brat, zato daj kruha.«

Prišel je mož srednjih let s fino srebrno uro in zlato verižico, ki je povsod vzbujala pozornost. Kupcev nanjo je bilo dosti, ali bila je draga: štiri pude moke za vse skupaj.

Naš Madjar s čemerikavim Andrašem mu je namignil in ga povabil k sebi v vagon. Začela sta se meniti: »Dva puda moke!« — »Ne morem, brat, premalo.«

Madjaru je ura z verižico silno ugajala, ali žena mu je neprestno godrnjala in odbijala. Kljub temu pa je začel dodajati vedno več in več, da sta prišla do treh pudov. Možakar pa ni odnehal. Baba je zavajala vmes. Tedaj je mož z uro vskliknil proseče: »Nikar ne skoparite. Vam na pot zastojuje, da ne boste stradali in Bog vas tega obvaruj. Pomislite pa na mene delavca, ki prodaja poslednje, da prehrani sebe in družino. Kajti današnji mesečni zaslužek, kar vam je vsem dobro znano, ni nič, niti za en dan. Živi, kakor hočeš...«

Sosed je Madjaru nekaj zamrmral po svoje. Ta pa je zgrabil moža za roko in

udaril v njo, rekoč: »Moke dva, riža eden pud pa suhorjev in rozin nekaj k čaj! Velja?«

Mož je pomislil, potem pa udaril: »Velja!«

Ženska je godrnjala, ali uro je spravila.

Tretja vrsta je hodila in se mešala med vse in z vsemi barantala prav za vse. Imenujte jih kakor hočete, ali tudi v gladni Samari je dosti takih ljudi, ki hočejo poceni kupiti, a drago prodati vse od zakrpanih škornjev do zlatih briljantnih prstanov. In ravno teh poslednjih so ujetniki ne malo pokupili in odnesli za zmeraj iz gladne Samare.

Prav nazadnje, ko je bilo takorekoč že vse prodano in nakupljeno, se je pojavil sredi vrveče in šumeče množice starec s spremljevalcem. Priromala sta bogve odkod in hodila od vagona do vagona. Truma ljudi ju je spremljala kakor proroka. Starec je bil slep in spremljevalec ga je vodil, noseč v roki karte, dočim je on sam s seboj nosil veliko knjigo. Ustavila sta se pred našim vagonom. Spremljevalec je oznanil: »Kdor hoče sreče na pot, naj poslušaj. Pri-družili so se še ljudje, ki so hoteli sreče. Vsak je sam potegnil karto in jo oddal starcu, da je po njej napovedoval bodočnost. Karte pa niso bile navadne igralne, ampak prirejene za pouk slepcev; bile so preluknjane z drobnimi luknjami. Ravno tako so bile preluknjane tudi strani v knji-

tem je potrebno, da krenemo isto pot, kot so krenili Čehi.

Končno je govoril fin. minister o dinarju in zdi se, da je bil v tej točki najbolj nesrečen. Res je, da ni hvaležno delo zagovarjati valute, ki se vedno bolj maže in še težje je dokazati vzroke za to majanje tam, kjer jih ni. Po zatrdilu finančnega ministra povzročata padanje dinarja Zagreb in Ljubljana, za kar da ima dokaze. Ta obdolžitve je tako smela, da bi bila dolžnost g. ministra takoj priti z dokazi na dan; če pa je zadeva šele v štadiju preiskave, pa o taki obdolžitvi raje molčati. Nerazumljiva nevolja našega finančnega ministra je, zakaj Ljubljana in Zagreb še vedno notirata dinar v jugoslovanskih kronah, čeprav je ves budžet sestavljen v dinarjih. Finančni minister je pač nevoljen, ker se obljube iz njegovega zadnjega ekspoziceja v finančnem odboru niso izpolnile. Valuta se pač ne da popraviti z naredbami, ampak z resnim smotrenim gospodarstvom. Kljub dosegi 100 milijonskega dolarskega posojila obstoji za naš denar še resna nevarnost v 600 milijonih dinarjev, ki se nahajajo v inozemstvu, in se morejo vsak moment izriniti v boju proti dinarju. Zato je po mnenju finančnega ministra napeti vse moči, da spravimo te milijone v državo nazaj. V tem vprašanju je pa finančni minister ali neodkritosrčen ali pa naiven. Brez ovinkov lahko trdimo, da je ravno finančni minister kriv, da dinarji ne prihajajo iz inozemstva nazaj. Koliko prošelj je finančno ministrstvo prejelo samo iz Slovenije, da dovoli prodajo blaga v Avstrijo za dinarje, ki so nabavljeni v inozemstvu, a ministrstvo ni v nobenem slučaju tega dovolilo. Kako naj pač ugodnejše spravimo dinarje nazaj v državo kot z izvozom naših lastnih pridelkov? Tega finančni minister neče uvideti in se vendar trudi napeti vse moči, da iznajde druga sredstva za to. Ako neče dinarja za blago, preostane mu le zamenjava za tuje valute. Zdi se pa da hoče najprvo spraviti avstrijske krone sem, te pobiti do tal in z njimi potem zamenjati milijone naših dinarjev v inozemstvu. Finančni minister hoče tako na škodo naše trgovine priti poceni v posest avstrijske valute in z njo okrepiti naše finance. Drug račun se nam ne zdi mogoč, kajti, da bi z dolarji ali franki kupoval zunanji dinarje, vendar ni misliti. Zato pa je finančni minister v tem računu naiven in se mu realizovanje njegovega načrta na tak način nikdar ne bode posrečilo. Če toži finančni minister nad pasivnostjo naše trgovinske bilance, mu smemo po pravici očitati, da je te pasivnosti kriv tudi sam s svojo neumljivo naredbo o plačilih za izvršeno blago. Ker so naredbe finančnega ministra naperjene proti izvoznikom samim, je jasno, da ostanejo ti raje v rezervi, kakor pa da se izpostavijo lastnemu ruinu. Smo edina država, ki ne dovoljuje za lastno blago sprejemati v plačilo lastnega denarja. Kakor moramo priznati g. ministru dr. Kumanudiju resno voljo zboljšati naše finance, tako moramo zopet konstatirati, da sredstev za dosego tega namena ne zna izbirati.

Ekspozice finančnega ministra navaja sicer nekaj činjenic, ki so za naše gospodarstvo razveseljive, v večji meri pa njegov ekspozice sili k trpkim kritikam. G. minister dr. Kumanudi je znan kot nesebičen državnik, a po vsem njegovem delovanju sodeč, moramo misliti, da mu manjka dobrih svetovalcev. Če pa hoče vlada našo državo okrepiti in njeno gospodarstvo spraviti na trdnino, morala bo iskati drugih sredstev, kakor jih išče njen finančni minister.

gi, ki je bila na njih pisana vsebina vedeževanja.

Med drugimi je tudi žena moja potegnila karto. Slepca ji je napovedal toliko sreče, da mu je vsa vesela plačala mesto petsto rubljev celi tisočak in je še mene pregovorila, da sem se odločil za karto. Stal sem v vagonu in opazoval starca, kako je vodil svoje prste po preluknjanih listih. Sploh pa me je vsa postava starčeva silno zanimala. Dolga siva brada se mu je cepila na dve polovici in mu padala na prsi. Ravnotako sivi lasje so mu silili čez tilnik na pleča. Visoko in častljivo čelo in črte obličja pa so me spominjale na obraz učnjaka Solovjova, ki sem ga pred leti neke videl ob priliki skioptičnega predavanja o misijonih na Balkanu.

Bolj iz sočutja do slepega starca kakor iz radovednosti sem potegnil karto. Pogledam: devetka! Starček jo vzame, potiplje po njej s prsti in odpre knjigo. Kazalec mu drsi po luknjicah, on pa govori: »Letos vas čaka še težka in duševne bolesti polna pot. Med svojimi boste tujec. Mnogo truda, malo uspeha. Vendar boste v duši občutili proti koncu zadovoljnost in del zaželjene sreče.« — Knjigo je zaprl in desnico položil na zgornjo platnico. Jaz sem ga gledal, on pa je stal pred mano kakor kip. Ne verjamem takim prerokbam, a vendar starčeve besede mi niso šle iz glave. Stal sem še vedno na mestu kakor pribit. Ne vedoč, kaj početi, sem ga vprašal, kdo on je in odkod. Ni mi odgovoril, ampak vprašal: »Pa čemu hočete vedeti?«

Politične novice.

† Vihar v kozarcu vođe. V belgrajskem »Vremenu« je pokrajinski namestnik Ivan Hribar, kakor znano, dal priobčiti komunike, v katerem je izjavil, da je razdelitev države na oblasti pogrešana. Vsled tega se je mladinsko krilo demokratske stranke silno razburilo in na seji mariborske oblasti organizacije proti Hribarjevi izjavi z vso ogorčenostjo protestiralo. Izjavilo je, da vsled tega odklanja nadaljno odgovornost za politiko države, če visoki vladni organi samj skupaj z opozicijo rušijo ustavo. Slovensko ljudstvo, pravi mariborsko krilo mladinskega krila demokratske stranke, naj odslej ne kliče več na odgovornost za državno politiko demokratske stranke, kakor je to doslej delalo, ampak naj se spomni — to izjavljajo, prosimo, demokrati! — da je od 40 mandatov dalo demokratom le tri. Kljub tej ostri izjavi, ki izgleda tako kakor, da hočejo mladini še danes zapustiti vladno barko, previdno pristavljajo, da bodo pozitivno delali dalje pri reševanju gospodarskih in socialnih vprašanj. Tej izjavi se smejejo bogovi, g. Hribar pa tudi, ki v današnjem »Slov. Narodu« pravi, da se ni izjavil zoper razdelitev države na oblasti sploh, ampak le proti razdelitvi Slovenije. S tem je mariborskim mladinom dana možnost, da se pomirijo in ostanejo na vladi, kateri so že s težkim srcem dajali slovo — v »Jutru«...

† Dokument mišljenja radikalne stranke. V glasilu dr. Beneša, »Prager Presse«, beremo razgovor vodje radikalne stranke, Ljube Jovanovića, ki je jako značilen za mišljenje radikalne stranke. Radikalna stranka, pravi g. Jovanović, ne priznava nobenega trializma Srbov, Hrvatov in Slovencev. Ona priznava samo popolno narodno edinstvo. Kljub temu govori g. Jovanović ves čas o Srbih kakor posebnem narodu. Hrvatsko vprašanje zanj sploh ne obstoja. Hrvatsko vprašanje je samo »obče vprašanje narodnega in državnega edinstva.« To logiko naj razume, kdor more; mi je s svojimi navadnimi človeškimi možgani ne razumemo. To tem manj, ker g. Jovanović, ki noče poznati hrvatskega vprašanja, dobro pozna srbsko vprašanje. On namreč pravi, da po njegovem mnenju ni srbskega politika, ki bi pristal na to, da se pripozna kakšna hrvatska provinca, v kateri bi večina mogla vladati nad manjšino; srbsko seveda. Ne da se tajiti, tako nadaljuje g. Jovanović, da med Hrvati vlada nezadovoljstvo. Tega nezadovoljstva pa Srbi ne morejo odstraniti, ker da ni posledica sedanjih razmer, ampak izvira iz bivšega avstrijskega trializma. Tudi to je seveda en sam velik nezmisel. Če pomislimo, da je to izjava enega izmed najuglednejših politikov radikalne stranke, potem nas mora obhajati žalost, da ta stranka predstavlja znaten del srbskega ljudstva.

† Srbska zemljoradniška stranka se, kakor poroča »Težaki« pokret, z elementarno silo širi po Bosni in posebno v Hercegovini. Posebno gre to na škodo radikalne stranke, oziroma g. Laze Markovića, ki smatra Hercegovino za svojo domeno. Radikalci seveda uporabljajo znane teroristične metode proti zemljoradniškemu gibanju, pa jim bržkone ne bo nič pomagalo.

Volivni imeniki.

Uradni list št. 67. je objavil zakon o volivnih imenikih. Ko stopi ta zakon v veljavo, prestatno veljati vsi zakonski predpisi drugih dosedanjih zakonov, ki se tičejo volivnih imenikov. Kakor smo že poročali, je vlada že izdala ukaz na okrajna glavarstva, naj se volivni imeniki takoj sestavijo po določilih novega zakona. Če upoštevamo še okolnost, da se bodo jeseni vršile volitve v oblastno skupščino, je jasno, da mora vsak volivec ta zakon točno poznati. V sledečem prinašamo njegova glavna določila, ki so važna za vsakega volivca. Določila o nalogah županov in občinskih odborov pri sestavljanju volivnih imenikov in pa potrebna navodila, bo objavila prihodnja številka Županskega vestnika.

Volivni imeniki so stalni. Po teh volivnih imenikih se vrše volitve za narodno skupščino, oblastne in srezke skupščine in občinske volitve. Ko stopi zakon o volivnih imenikih v veljavo, morajo občinska predstojništva v enem mesecu sestaviti prvi stalni volivni imenik, ter ga v nadaljnjih petih dneh po omenjenem enomesečnem roku v dveh originalnih izvodih predložiti pristojnemu prvostopnemu sodišču v potrditev.

V stalnem volivnem imeniku se vpisujejo uradoma vsi, ki imajo po zakonu volivno pravico, ako so najmanj 6 mesecev v tej občini. Uradniki in vsi javni uslužbenci se vpisujejo v občini, v kateri stalno živijo.

Prvostopno sodišče potrdi v 15 dneh imenik ter en izvod obdrži, drugega pa vrne občini.

Tako potrjeni imenik ostane stalno razgrnjen v občinskem uradu in pri prvostopnem sodišču.

Vsakdo ima pravico volivni imenik pregledati, prepisati, razglasiti in natisniti ter bodisi zase, bodisi za drugega zahtevati njegov popravek. To da je volivni imenik razgrnjen na vpogled prebivalstvu, mora občinski urad razglasiti istega dne, ko se to zgodi. V razglasu mora biti izrecno povedano, da smejo pri volitvah glasovati samo oni, ki so vpisani v imenik.

Popravek volivnega imenika se zahteva neposredno ustno ali pisмено pri občinskem uradu, ali prvostopnem sodišču — pri poslednjem samo pisмено. Za dokaze, ki se morajo predložiti, služijo samo polnoveljavne listine. Občinski uradi morajo vsakemu, ki zahteva popravilo imenikov, izdati potrdilo, kdaj in za katero osebo je zahteval popravek. Občinsko predstojništvo pa lahko izvrši popravilo volivnega imenika tudi uradoma. Mora pa svoj popravek utemeljiti in javiti sodišču. Vsako zahtevo popravka v volivnem imeniku mora občinsko predstojništvo rešiti v 5 dneh. Bodisi, da zahtevi ugodí, ali pa, da jo zavrne. Svoje rešitev javi občinsko predstojništvo tistemu, ki je popravo zahteval in onemu za katerega je zahteval. Ako pa ne izda občinsko predstojništvo v 5 dneh nobene rešitve o zahtevi popravka v volivnem imeniku se smatra, da je zahteva odklonjena. Oni, katerim je zahteva zavrnjena, ker niso predložili zadostnih dokazov, smejo zahtevati popravek znova ter priložiti potrebne priloge. Oni, ki je popravo zahteval in oni za kogar se je popravila zahtevala, imata pravico pritožbe na pristojno prvostopno sodišče.

Ako občinsko predstojništvo zavrne prošnjo onega, ki zahteva popravilo volivnega imenika, mora oni, ki se ga ta zahteva tiče, če ima kaj navesti ali izjaviti v svojo korist, to storiti ustno ali pisмено pri občinskem predstojništvu v treh dneh po prejemu rešitve. Na zahtevo mora občinsko predstojništvo prizadetemu izstaviti potrdilo o tej izjavi.

Ko se razglasi ukaz o volitvah narodnih poslancev, članov oblastnih in srezkih skupščin in občinskih funkcionarjev, se smejo popravki zahtevati še 15 dni po razglasitvi ukaza. Poznejše zahteve popravka nimajo vpliva na sestavo volivnega imenika, po katerem se bodo vršile volitve.

Poleg, ki se nanašajo na odločanje o popravku volivnih imenikov izvršuje redno župan, skupno z dvema občinskima odbornikoma, ki ju je za to izvolil občinski odbor. Kjer pa je občinski odbor razpuščen odloča o popravku volivnih imenikov pristojno okrajno sodišče.

Poleg stalnega volivnega imenika, mora občinski urad sestaviti tudi skupni abecedni imenik (indeks) vseh volivcev v občini.

Občinska predstojništva morajo uradoma vsako leto od dne 1. do 31. januarja izvršiti popravek starih volivnih imenikov, tako, da vpišejo vse osebe, ki so si na novo pridobile volivno pravico, a niso še vpisane, in izbriše one, ki so to pravico izgubile. Istotako mora občinsko predstojništvo uradoma vpisati vojake, ki so se vrnili, doslužili vojaški rok. Do končne potrditve tako izpremenjenega imenika s strani pristojnega sodišča velja prejšnji imenik. Občinsko predstojništvo prepíše vsako peto leto originalni imenik, pri tem pa izpusti one volivce, ki so izbrisani in vpiše naknadno zaznamovane.

Dnevne novice.

— Krajevni odbori SLS naj se sestanejo k seji na kateri naj natančno prouče novi zakon o volivnih imenikih. Določijo naj se zaupniki po vaseh, ki bodo imeli nalogo skrbeti za to, da bodo vsi naši somišljeniki vpisani v volivnem imeniku. Takoj ko bo županstvo objavilo, da je volivni imenik razporežen, naj ga zastopnik krajevnega odbora SLS prepíše, da ga bo krajevni odbor imel na razpolago za nadaljno reklamacijsko postopanje in pri pripravah za volitve. Posebno v občinah, kjer so občinski odbori in župani naši politični nasprotniki, morajo krajevni odbori z vso pozornostjo in natančnostjo izvesti reklamacijo. Natančna navodila bomo še objavili oziroma razposlali po okrožnicah. Za pojasnila se obračajte na podpisano tajništvo. Koder je primernejše, naj mesto krajevnega odbora SLS to delo vrši podružnica Kmetske, Delavske ali Obrtne zveze. — Le kdor je vpisan v volivni imenik, ima volivno pravico! — Tajništvo Slovenske ljudske stranke.

— »Narod« in shod za pravno vzgojo. »Narod« je protestni shod proti modi v primeri z »Jutrom« res še dosti na dostojen način odklonil. Dostavil je lepo: »Če pa »Prerod« kaj stori za pravno vzgojo, mu bomo hvaležni.« Prav po tem nasvetu je bil imel biti urejen nameravani shod. Govori bi bili res vzgojevalni. In da se ta k shod ni vršil, temu so bile krive edino surove grožnje neke svobodomiselné mladine in nič drugega! Članki v »Slovincu« o modi, ki se pripisujejo meni, niso moji, ampak so prišli popolnoma od druge strani. Jaz bi ne bil pisal tako; izraza »debarderke« niti nisem poznal. Res pa je, da imajo ponekod več smisla za pravno in dostojnost kakor v Ljubljani. Dokaz: če š k a deželna uprava, ki je svojim uradnikom prepovedala nepristojno nošo in jim dala natančne predpise o tem, če so Čehi sicer naprednjakom vzor, zakaj pa ne v tem? — S priznanjem pa je treba konstatirati, da so se tudi narodno-napredne dame akciji zoper nedostojno modo pridružile. Dokaz, da boljši del občinstva vseh strank obsoja izrodke moderne mode. In prepričan sem, da se bo akcija zoper nedostojnost in nemoralnost vsake vrste združenimi močmi vseh boljših elementov neovirano in vztrajno nadaljevala. — J. Kalan.

— »Na račun kralja«. Pod tem naslovom objavlja belgrajska državotvorna radikalna »Tribuna« sledeči dopis z Bleda:

»Policija, kakor izgleda, se z vso vmeno trudi, da zmanjša veličastni vtisek, ki sta ga napravila na narod kralj in kraljica s svojo skromnostjo. Po iskrenem in navdušenem sprejemu nastaja ogorčenje proti policiji, katera se dela pretirano važno in ki z nepotrebnimi šikanami želi dokazati, kako neumorno bedi nad brezopasnostjo vladarja. Da bi dokazala, kako je v resnici potrebna in kako da je delavna, je koncentrirala na Bledu cele čete detektivov in orožnikov. Preiskave, naravno, spadajo med omiljena sredstva pretirano vnetice policije. Preiskave se ne vrše samo pri onih, ki so prišli na Bled, da se odpočijejo, ampak se vrše celo v okoliških krajih, dve ali tri ure oddaljenih od Bleda. Na Bledu se vrše v prisotnosti osumljenih ljudi, čestokrat pa tudi, kadar niso v hotelu. Ker malokdo ljubi take šikane, posebno če je na počitnicah, zato mnogi zapuščajo Bled. Vse to gre naravno na račun vladarja. Policija misli, da more s šikanami in nasiljem najboljše utrjevati monarhistično idejo in monarhijo. Če je to točno, bi to bilo prvič, da je nasilje boljše od neoporečne popularnosti našega vladarja.«

— 12 nemških učiteljev je delalo te dni izpite na učiteljski v Somboru, da si pridobijo na ta način nadaljno pravico poučevanja na šolah v ugoslaviji, kakor to predpisuje tozadevna ministrska naredba. Če smemo verjeti v Novem Sadu izhajajočemu listu »Deutsches Volksblatt«, po katerem posnemamo to vest, se je vseh 12 gospodov temeljito pripravilo na ponovni izpit. Po končanem izpitu pa je predsednik izpraševalne komisije objavil rezultat s sledečimi besedami: »Vsi ste padli! Oni, ki znajo srbski, ne znajo nič iz raznih predmetov; oni pa, ki znajo kaj iz učnih predmetov, ne znajo srbski.« — Posledica tega izpita bo, da bodo odšli nemški učitelji na Koroško in na Štajersko, in »lahko si je misliti, pravi »Deutsches Volksblatt«, »kako bodo tam govorili o Jugoslaviji, ki jih je pregnala z njihove rodne grude.«

— Za visokošolce. Belgrajski listi javljajo, da je ministrstvo prosvete zvišalo štipendije za dijake, ki študirajo na Dunaju od 480 na 800 dinarjev mesečno. Seveda se tiče ta vesela vest samo visokošolcev iz — Srbije.

— P. n. županstvo v Sloveniji sporoča založništvo Družinske Pratičke, da je sedaj skrajni čas za morebitne izpremembe v znanstvu Sejmova. Na popravek, ki bi došli po 10. juliju, bi se ne mogli več ozirati. Ker so pravilni sejmiski podatki v prvi vrsti v korist občinam in občanom, je pričakovati, da se bo odzvalo temu vabilu veliko število občinskih uradov. Naslov za dopisnice: Družinska Pratika, Ljubljana.

— Zasluženca lekcija. V nedeljo je neki gospod (ime zaenkrat zamolčimo) na kolodvoru v Škofji Loki iz kupeja L razreda nahrulil duhovnika in Marijino družbo, ki je izstopila na tej postaji, seveda v junaški pozi šele takrat, ko se je vlak pomikal že naprej. Dobil je nepričakovano, a tako primerno lekcijo od gospoda, ki se je peljal v istem vagonu, da se je ta olitani gospod osramočen vsedel nazaj na svoj prostor in ni črnil besedice več.

— Kongres obrtnikov iz cele države se vrši 14., 15. in 16. julija v Sarajevu. Kongres se bo bavil z važnimi vprašanji obrtno-industrijske politike, a naposled tudi z vprašanjem obrtniške organizacije v državi. Za kongres vlada med obrtniki veliko zanimanje, zato so že mnogi delegati prijavljeni. Prijave delegatov sprejema Savez Profesionalnih Zanatlijskih Udruženja v Sarajevu, Jelica 28./II.

— Romarski vlak na Brezje pripelje v nedeljo 2. julija zvečer 700 Raških in sosednjih faranov k Mariji P., kjer ima v pondeljek zjutraj ob 5. uri raški župnik S. črno peto sv. mašo za padle vojne tovariše, katere je en pokopal na laški in koroški fronti (vsled obljube, ako se sam srečno vrne). Vabijo se vsaj bližnji domačini padlih junakov in zdravi bivši vojni tovariši, naj ta dan tudi prihitijo k Mariji P. Na svidenje!

— Glas iz Kraljevice. Prvi gosti so že začeli oživljati to zlasti Slovincem vsled naravnih lepot priljubljeno kopališče, ki nam še ni odtujeno po pretiranem luksusu modernih kopališč. Posebno privlačno je postalo ugodno ležeče kopališče samo, ki je oskrbujejo ruski begunci-inteligenti, vzdržujejo vzoren red in snago ter postrežejo v zelo čisto in okusno prirejenem bufetu s svežimi okrepčili. Obečajo tudi koncert prvovrstnih moči, ki so nastopile že tudi pri nas. Bivša Ungaro-Croata sedaj Jadranska paroplovna družba pod našo zastavo, prireja ob nedeljah izlete v bližnja kopališča. Na teh se lahko spozna precejšnji del hrvatske obali od Bakra do Senja s kopališči Cirkvenica, ki se hitro razvija in se je že popolnoma modernizirala, Selca, Novi, nadalje otok Krk z Baško, ki je Slovincem enako priljubljena. Med gosti se opažajo pa največ Čehi, ki sedaj r domišljajo bivšo dunajsko, mažarsko in židovsko plutokracijo. Cene so primerne. Od postelje se računa 10 dinarjev, v Baški se dobi vsa oskrba od 30 dinarjev naprej, sicer velja eno kosilo 15 do 20 dinarjev. Vožnje s parnikom so razmeroma drage, z nižjimi tarifi bi dosegle paroplovne družbe pač več prometa. Dohod iz Ljubljane preko Reke je žal tudi letos še zaprt, preko Bakra je direktna zveza, a pot je otežkočena, ker leži kolodvor Bakar več sto metrov visoko nad luko. Vozniki računajo za to pot 100 dinarjev, maksimalna tarifa je pa le 75 Din. — Če bi znali kopališki in-

ki so se nam naredile v zadnjih letih, ker upamo, da bo tudi italijanska duhovščina sčasoma — četrdo malo kasno — prišla do spoznanja, kako da je za Cerkev in vero usodopolno, za duhovščino nehalno in poniževalno, če so katoličani vpreženi v isti voz s framasoni, vprašati hočemo le eno: Kako se strinja s katoliškimi načeli, izraženimi v tej resoluciji, prepričanje, ki je razširjeno tudi v najvišjih cerkvenih krogih, da n. pr. ni treba v tržaških cerkvah slovenskih pridig in slovenske službe božje za slovenske vernike?

Gospodarstvo. Ameriško posojilo.

Finančno ministrstvo je izdelalo zakonski predlog v ameriki že javno podpisovanje obveznic tistjen in se v najkrajšem času predloži Narodni skupščini. Kakor poroča »Reuters«, se je 15. t. m. prišlo v ameriki že javno podpisovanje obveznic za prvi obrok posojila v znesku 25 milijonov dolarjev. Pogodba o posojilu je bila podpisana dne 5. junija v Belgradu in sicer med našo vlado, katero predstavlja Dr. Kumanudi na eni strani ter med »Družbo za gradbo železniških in pristaniških naprav v kraljevini SHS« ter bančno skupino Bler & Co. Nominalni iznos znaša 100 milijonov dolarjev v zlatu po 8% obresti. Posojilo bo datirano s 1. majem 1922. Posojilo bo emitirano v posameznih delih po finančnih potrebah v naši državi in potrebah zgradb. Posojilo bo trajalo 40 let, to je do 1. maja 1962. Izplačilo posojila se prične 1. maja 1922. Posojilo bo namenjeno izključno sledečim svrham: do svote 30 milj. dolarjev za splošne potrebe vlade, do svote nominalnih 70 milijonov dolarjev za zgradbo in opremo železniške proge, ki bo vezala Belgrad z Jadranskim morjem, kakor tudi za pristaniške naprave, ki so s tem v zvezi. Naša vlada prevzame za vrnitev posojila in izplačilo obresti brezpogojno odgovornost.

Zanimivo je vedeti, kakšno jamstvo daje naša država za to posojilo.

1. Na prvem mestu zastavno pravo na vse čiste dohodke državnih monopolov in carin države, v kolikor ti niso že preje z raznimi posojili obremenjeni (4% renta l. 1895, 5% posojilo l. 1902, 4¼% posojilo l. 1906, 4¼% posojilo l. 1909, in 5% posojilo l. 1913).

Dalje na prvem mestu zastavno pravo na vse bruto-dohodke vseh državnih železnic v državi ter bruto-dohodke nove železnice Belgrad—Jadransko morje in vseh novo zgrajenih pristaniških naprav.

V ostale podrobnosti posojila se danes ne bomo spuščali. Povdarjamo le to, da so pogoji za posojilo izredno težki ter bodo naše finance občutno obremenili. Pričakovali smo, da bodo sedaj, ko smo sklenili posojilo, pričele padati tuje devize in valute na našem trgu ter se dvignila naša deviza v inozemstvu. Zgodilo se pa je ravno nasprotno. Vse tuje devize in valute so se na domačem trgu dvigale in naša krona je padla v Curihu od približno 1.95 cent. na 1.725 centimov.

In k temu pride še drugi dogodek, ki bo ves položaj znatno poslabšal.

Medtem ko znižujejo državne banke v drugih državah (razven Nemške Avstrije) obrestno mero, je naša narodna banka dne 22. t. m. zvišala obrestno mero od 5% na 6%. To pomeni, da je splošna draginja pri nas s polnimi jadrni na pohodu. Denar postaja vedno dražji. Trgovci bodo morali plačevati za kredite še horendnejše obresti, katere bodo brezdvajno prevzeli na konsumenta. Pomanjkanje razpoložljive gotovine je itak že splošno. Verjetno je tudi, da bodo vrednostni papirji, predvsem delnice, pričeli padati, ker bodo hoteli trgovski krogi z njihovo razprodajo realizirati razpoložljiv kapital, ki jim je potreben za obrat. Razven tega se čujejo glasovi, da namerava Narodna banka znižati menjalni reeskomptni kredit, da zmanjša na ta način cirkulacijo bankovcev. Ali bo s temi umetnimi ukrepi dosegla kak uspeh, je pač drugo vprašanje.

S 1. julijem se povišajo za 50% še železniški tarifi, za njimi pride gotovo tudi uprava monopolov s poviškom cen tobačnim izdelkom itd.

Vključ dolarakemu posojilu ne gremo rožnatim gospodarskim razmeram nasproti. In to vse po zaslugi naše desolatne finančne ter notranje in zunanje politike. Bojimo se, da bo novo dolarско posojilo naš finančni položaj še poslabšalo.

Perska zveza bo imela svojo veliko prirediteljo dne 23. julija (ne 13. kot je bilo pomotoma naznanjeno) v Celju. Okrožne prireditve bodo 9. (oz. 16.) julija v krajih, ki jih okrožja poljubno določijo.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani opozarja, da poteče rok za subskripcijo delnic emisije 1922 v petek dne 30. junija, s katerim dnevom se upisovanje zaključuje. Po 1. juliju se ne bodo sprejemale več prijave.

g Ljubljanski trg. Tržni promet je živahen vsled večjega zunanega povpraševanja. — Goveje meso: cena stalna za meso I. vrste 68 do 70 K, II. vrste 52 K, telečje meso 60 K kg; svinjina I. vrste 86—90 K kg, II. vrste 80 K, trebušna slanina 100 K, riba in sal 116 do 124 K, mast 120 do 130 K, prekajeno meso I. vrste 90 K, II. vrste 80 K; kg koštruna 36 K, jagnjeta 56 K. — Piščanec 60 do 70 K po velikosti, kokoš 100 do 120 K. Ljubljanski trg glede perutnine ni potreban primerno založen in pride na trg le navadno, kmetičsko blago. — Mesni izdelki: kg krakovskih in debrecinskih klobas 112 K, hrenovke, safalade in posebne 100 K, pol prekajene kranjske 130 K, suhe kranjske 180 K. — Divjačine in rib malo; vsled pomanjkanja blaga pretirane visoke cene.

— Mleko stoji na ceni 10 do 11 kron; kilogram surovega masla 160 do 172 kron, čajno maslo 240 kron. — Moka bazira na detajlni ceni 25 kron za št. 0, kaša 20 kron, ješprenj 24 kron, otrobi 12 kron, koruzna moka 17 kron, koruzni zдроб 19 kron, pšeničen zдроб 28 kron, ajdova moka I. vrste 34 kron, II. vrste 26 kron, ječmen 14 kron, oves 14 kron, proso 14 kron, koruza 12 kron, fižol ribničan 14 kron, prepelihar 17 kron 50 vin., leča 44 kron. — Gobe kg 35 do 40 kron, borovnice liter 5 kron, rdeče jagode liter 24 do 30 kron, kmečke češnje 8 do 10 kron liter, štajerske 12 do 16 kron kg, grah neluščen 18 do 24 kron, luščen 40 do 46 kron liter, kolerabe 12 kron kg, čebula nova 16 do 20 kron, stara 24 do 26 kron, česen nov 18 do 20 kron, star 28 kron, pesa 12 kron, buče 12 kron, glava solate 1 do 3 krone po velikosti, kumare 40 do 50 kron kg, fižol v stročju 40 kron, krompir — nov, importiran 20 do 24 kron kg, star krompir 7 kron, jajce 4 do 4 krone 50 vin.

g Zamenjava 5 dinarskih novčanic Narodne banke. Narodna banka v Ljubljani zamenjuje 5 dinarske novčance še preko 1. julija do 20. julija. Narodna banka v Belgradu pa do 20. septembra tega leta.

g Jadranska banka ustanovi s 1. julijem ekspozituro v Prevaljah.

g Naš izvoz. V prvih 4 mesecih 1922 smo izvozili blaga v vrednosti Din 1.055.886.900, medtem ko se je v istem času prejšnjega leta izvozilo blaga za 721.932.638 dinarjev.

g Produktino borzo nameravajo ustanoviti v Belgradu. Tozadevno je osnovan poseben pripravljalni odbor.

g Kovani denar v Mažarski. Mažarska emisijska banka namerava izdati kovan denar po 10, 20 in 50 mažarskih kron.

g Stanje papirnatega denarja v Češkoslovaški. Od 8. do 15. t. m. se je zmanjšalo stanje papirnatega denarja v Češkoslovaški za 202-4 milijone ššl. kron na 9.389 milijonov ššl. kron.

g Češkoslovaški uvoz in izvoz v mesecu marcu 1922. Kakor je razvidno iz statističnega pregleda inozemske trgovine, je bilo v mesecu marcu t. l. uvoženo vsega skupaj 3.533.135 q in 76.489 komadov, izvoženo pa 9.308.574 q in 364.885 kom. blaga. Od tega se je največ uvozilo iz Nemške, namreč 2.001.165 q, t. j. 52-21 odstotkov, iz Mažarske 252.928 q, t. j. 5-79%. Največ blaga se je izvozilo na Nemško 3.664.042 q, t. j. 39-36%, v Avstrijo 3.341.472 q, t. j. 35-90 %, a na Mažarsko 725.247 q, t. j. 7-79 %.

g Češka banka v Nemčiji. Češka eskomptna in kreditna banka namerava v Berlinu osnovati afiliran bančni zavod.

g Carinski aggio v Nemčiji. Od 25. t. m. dalje znaša carinski aggio v Nemčiji 640 %.

g Nove nemške železniške tarife. Nemška republika je zvišala železniške tarife zopet za 25 odstot. — Od novembra do danes je Nemčija povišala železniške tarife za 425%.

g Cene železnin pečem v Nemčiji. Zveza nemških tovarn železnih peči je povišala z dnem 4. junija prodajne cene za 10%.

g Trgovski zrakoplovi. Dne 1. maja t. l. je imela Francija 588 trgovskih zrakoplovov, Belgija 39, Holandija 15, Nemčija 225, Združene države 1200.

BORZE.

Zagreb, 27. junija. (Izv.) Devize: Dunaj 0.42—0.44, Berlin 22.50—23, Budimpešta 7.90—8.10, Bukarešta 48.50—49.50, Italija (izplačilo) 369—372, (ček) 367—368, London 342—346.50, New York (ček) 76.50—78, Pariz 657.50—660, Praga 149.25—150, Švica 1462.50—1465, Varšava 1.90—1.975. — Valute: Ameriški dolarji 76—77.25, avstrijske krone 0—0.50, češkoslovaške krone 147—148.50, nemške marke 23—24, italijanske lire 361—368.

Belgrad, 27. junija. (Izv.) Devize: Dunaj 0.43, Berlin 22.50, Budimpešta 7.90, Bukarešta 49, Italija 363.50, London 340, New York 78, Pariz 652, Praga 149.50, Švica 1460, Sofija 49.

Curih, 27. junija. (Izv.) Berlin 1.5275, New York 527.75, London 23.30, Pariz 44.35, Milan 25.15, Praga 10.125, Budimpešta 0.535, Zagreb 1.69, Bukarešta 3.525, Varšava 0.1175, Dunaj 0.0275, avstrijske krone 0.03.

Praga, 27. junija. (Izv.) Dunaj 0.26, Berlin 14.95, Rim 246, Budimpešta 5.05, Pariz 436, London 229.70, New York 52.025, Curih 989.50, avstrijske krone 0.27, italijanske lire 243.

Dunaj, 27. junija. (Izv.) Devize: Zagreb 59.32—59.38, Belgrad 236.88—237.12, Berlin 54.95—55.05, Budimpešta 18.77—18.83, London 84.025—84.075, Milan 884.70—885.30, New York 19.094—19.106, Pariz 1594.50—1595.50, Praga 362.90—363.10, Sofija 121.95—122.05, Curih 362.75—362.65. — Valute: Ameriški dolarji 18.994—19.006, bolgarski levi 118.45—118.55, nemške marke 54.95—55.05, angleški funti 83.775—83.825, francoski franki 1594.50—1595.50, italijanske lire 876.70—877.30, jugoslovanski dinari 236.43—236.67, romunski leji 115.44—115.56, švicarski franki 3598.75—3601.25, češkoslovaške krone 362.90—363.10, madžarske krone 18.895—18.955.

Ljubljanske novice.

Ij Kralj Aleksander v Ljubljani. Včeraj popoldne se je kralj Aleksander pripeljal v Ljubljano in je na kolodvoru pričakal ekspresni vlak, s katerim se je odpeljal v Pariz princ Arzen. Oba sta se pri srčno pozdravila in dalj časa razgovarjala. Na kolodvoru se je zbrala velika množica ljudstva, ki je kralja Aleksandra radostno pozdravljala.

Ij Združeno ženstvo, ki je hotelo prirediti shod za pravno vzgojo, protestira proti surovemu nasilju, s katerim se je shod preprečil, obžaluje mladino, ki nastopa s takimi sredstvi, preden nas sliši in izjavlja, da si ne da kratiti zborovalne svobode, zato bo shod na vsak način priredilo, kadar se mu bo zdelo to umestno.

Ij Umrla je včeraj po noči uradnica Gospodarske zveze Mili Kovač. Pogreb bo

danes ob pol 4. uri popoldne izpred deželne bolnice. Naj v miru počiva!

Ij Dr. Krekova kuharska gospodinjka šola otvori dne 4. julija letos štiritedenski kuharski tečaj za finejšo kuho. Čas je prilichen zlasti za gđd. učiteljice, ki so med letom zaposlena. Prijavitelj se je pri vodstvu šole pri uršulinkah, kjer izve vsaka tudi pogoje. — Šolski kuratorij.

Ij »Ljubljana«. V petek točno ob osmih zvečer vaja za mešan zbor. Važno!

Ij Izlet na Limbarsko goro priredi Prosveta frančiškanske župnije v nedeljo, dne 2. julija. Odidemo z južnega kolodvora ob 5. uri 40 minut zjutraj in se peljemo do Kresnic. Povrnemo se pa čez Domžale. Vsak udeleženec naj vzame hrano s seboj! V slučaju slabega vremena se izlet preloži. — Udeležite se zleta polnoštevilno!

Ij Čebelarstva podružnica za Ljubljano in okolico priredi dne 2. julija 1922, ob 4. uri popoldne na dvorišču ljubljanskega gradu veselico v prid društvene blagajne. Za pokrepčanje gostov, prijateljev čebelarjev, bo skrbljeno v paviljonu, kjer se bo točila poleg izborne vinske kapljice in piva tudi medica. Da medenih škrukljev in potvic poleg drugih jstevin ne bo manjkalo, je samo ob sebi umevno. Tudi za srečolov in šaljivo pošto je preskrbljeno. Čas bo krajsala priznana izborna godba Zveze jugoslovanskih železničarjev. K tej izvanredni prireditvi se vabi vse čebelarjem naklonjeno občinstvo. (K)

Ij Društvo »Soča« vabi svoje člane, prijatelje in drugo neprislileno zabavo ljubeče ljubljansko občinstvo na zabavni večer z najraznovrstnejšim sporedom dne 1. julija t. l. ob 8. uri zvečer na vrtu (v slučaju slabega vremena v salonu) hotela »Tivoli«. Na program je: vojaški orkester, petje, dvospevi, solospjevi, originalni komični prizori itd. Vstopnina: za osebo 5 Din, za družine treh članov 10 Din. — Odbor. (K)

Ij Pristojbine po gostilnah in kavarinah. Kakor čujemo, je pokrajinska uprava, oddelek za notranje zadeve, potrdil sklep občinskega sveta ljubljanskega, da sme mestna občina pobirati po gostilnah in kavarinah po 10. uri zvečer pristojbine, kakor v Mariboru. Naredba stopi v veljavo, ko bo razglašena v »Uradnem listu«.

Ij Ljubljanski žilvski trg brez nadzornika. Že nekaj časa sem pogreša občinstvo na Vodnikovem trgu reda in — tržnega nadzornika. Od kraljeve poroke ga skoro ni videti v Ljubljani, ker se vsiljuje baje na Bledu v stvari, ki ga nič ne brigajo; zato vlada na ljubljanskem trgu — anarhija in največji nered! Mi prašamo danes samo g. vladnega komisarja: 1. Čemu plačuje mestna občina tega mladega človeka. 2. Čemu sedi v par pisarnah na magistratu po 6—8 ljudi, ki nimajo vsi za 2 opraviti, tam pa, kjer bi morali biti 4, sta pa samo 2?

Ij Društvo zasebnih nameščencev — krajevna skupina Ljubljana sklicuje tem potom svoj izredni občni zbor, ki se vrši v torek, dne 4. julija, ob pol 8. uri zvečer v veliki dvorani Mestnega doma v Ljubljani z dnevnim redom: 1. Poročilo o položaju v organizaciji. 2. Volitev novega odbora. 3. Slučajnosti. — Ako bi občni zbor ob napovedani uri ne bil sklepčen, se vrši pol ure kasneje občni zbor z istim dnevnim redom, ki je sklepčen ob vsakem številu navzočih. Pravico udeležbe imajo samo člani. — Osrednje vodstvo.

Ij Brivnice bodo na Vidov dan od 7. ure do 12. ure opoldan odprte, na sv. Petra in Pavla dan pa cel dan zaprte.

Ij Iz mesnega šolskega sveta. O zadnji redni seji mesnega šolskega sveta, ki se je vršila dne 16. junija 1922, smo prejeli sledeče obvestilo: Poročila o kurencijskih, personalnih in dopusti izza zadnje upraviteljske dobe se vzemo na znanje. Poročila o nadzorovanju zasebne deklirke osnovne in pa zasebne deklirke meščanske šole v Lichtenhurničnem sirotišču, I. mestne deklirke meščanske šole, IV. mestne deške osnovne šole, zasebne deške osnovne šole salezijanske in I. mestne deške meščanske šole — vse za leto 1921/22 se vzemo na znanje in se višjemu šolskemu svetu predlože v končno odobrenje. Poročilo o razvoju in dosedanjim ureditvi centralnega šolskega vrta in pa ž njim združenega mladinskega igrišča za vse tukajšnje šole v trnovskem predmestju se vzame na znanje. Razpravlja in sklepa se o predlogih učiteljskega zbora mestne pomožne šole o preustroju te šole. Mestni magistrat je naprositi, naj na pristojnem mestu novič posreduje, da se za nameravani zgradbi II. mestne deklirke osnovne in III. mestne deklirke meščanske šole v Karol Kotnikovi ulici z ozirom na njih neodložljivost in zares nujno potrebo mestni občini dovoli najeti potrebni kredit. Mestni magistrat je naprositi, naj mladini iz zdravstveno-policijskih razlogov prepove ribolov in stikanje in brskanje po gnusnih kanalih v strugi Ljubljanice.

Ij Umrla so v Ljubljani: Ana Carman, žena kovača, 26 let. — Franc Novak, posestnik, 48 let. — Hinko Seljak, trgovec in posestnik, 33 let. — Franc Osterman, kurjač drž. žel. 57 let. — Marija Bučar, žena postrožnika, 51 let. — Boris Schwarz, sin bančne uradnice, 1 mesec. — Magdalena Lotrič, hči batarice, 17 let. — Ivan Jeriha, krojaški pomočnik, 42 let. — Matevž Koželj, mestni revež, 90 let. — Terezija Rus, obč. uboga, 62 let. — Viktor Stela, tovarn. delavec, 42 let. Bogdan Zlatič, sodnik v p., 64 let. — Zdravko Kos, sin ključavnič. pomoč., 4 mesece. — Janez Nikoletič, sin batarja, 20 let. — Anton Prime, delavec, 20 let. — Franc Stepec, posestnik, 74 let. — Antonija Krivograd, hči čevljarja, 20 let.

Ij Dijaške gospodinjice v Ljubljani so vsled naraščajočje draginje primorane zvišati ceno za hrano in stanovanje na 2000 do 2400 K.

Ij Mestna zastavljavnica v petek, 30. t. m., vsled preureditve poslovanja ne posluje.

Ij Policijska kronika. Zupanu v Zg. Šiški Ivanu Zakotniku je bila ukradena iz njegovega gozda večja množina smrekovega lubja, stavbenega lesa, smrekove veje v vrednosti več tisoč kron. Policija je tatove izsledila in aretirala. — 250-kg detelje, vredne 2500 K je bilo ukradeno posestniku Avguštinu Marenčiču s Sela. — Stanku Gregorinu je bilo ukradeno 5000 K vredno kolo, dalje je bilo ukradeno kolo Robertu Deklevi, vredno 4500 kron. — Zensko kolo, vredno 8000 K in vozno pokrivalo, vredno 500 kron je ponesrečil posestniku Francu Krafu kovač Karel Vidie in pobegnil.

Ij Našla se je zlata zapestna ura. Dobi se v trafiki Sv. Petra cesta 8.

Ij Najdeno je bilo nekaj denarja na Rimski cesti. Shranjen je pri ravateljstvu I. dekl. meščanske šole pri Sv. Jakobu, kjer naj se upravi-

čeneš oglasi.

Ij Izgubljeno. V soboto 24. t. m. od l. do 2. ure popoldne se je zgubila v Konjuški ulici v Trnovem od Sokličeve trgovine do Popovičevega marofa približno 4 metre dolga železna veriga; ista ima na obeh koncih kaveljne na katerih so vseskanke črke V. A. Pošten najditelj se prosi, da jo odda proti nagradi Trnovski pristan 14, pri Accetto.

Ij Dešnik je posabila uboga služkinja v nedeljo 25. t. m. popoldan v stolnici. Pošten najditelj se prosi da ga odda proti nagradi g. Kračovec, Pogacarjev trg 3/II.

Ij Cenjene dame in gospodične se opozarja, da se v počitniškem času prejejo in likajo bluze najcenejše pri tvrdki Pirš & Šimenc, I. dunajska higienična pralnica in svetlolikalnica, Kolodvorska ulica 8. (4560)

Cerkveni vestnik.

c Na praznik sv. Petra in Pavla se bo v cerkvi sv. Petra popoldne ob pol 10. uri pri slovesni maši pelo sledeče: G. Zangl: Maša v čast sv. Jožefu s spremljavo orkestra. Griesbacher: Graduale. M. Haller: Tu es Petrus, po recit. ofertoriju Introitus in Comunio, koralno. V. Golle: Tantum ergo.

c V Rimu je 26. junija umrl kardinal Valfré.

Orlovski vestnik.

Orlovski slavnost v Logatcu. Kakor se je poročalo, se vrši dne 29. junija 1922, ob pol starih popoldne javna telovadba v Dol. Logatcu, h kateri se vabijo vsi člani in prijatelji Orla iz sosednjih in daljnjih vasi. Udeležba obeta biti velika. Posebno iz bližnjih vasi se udeležijo ljudstvo te prireditve, da po dolgem času spet vidi naše dolnjelogaške Orle. Zadnja orlovski prireditve se je vršila v letu 1914. Od tega leta do danes ni imel Orel prilike prirediti javno telovadbo. Zato bo, upamo, ta tem lepše izpadla.

Orlovski labor v M. Nazarjah. Še enkrat se opozarjajo orlovski odseki in župnijski uradi, da bo dne 2. julija orlovski labor v Nazarjah. Odlični govorniki so naproseni, priglašeni so izvršni telovadci. Da pa bo labor dosegel svoj namen, da bo navdušil ljudstvo za razvoj »Orla« v Zg. Sav. dolini, treba je skrbeti za obilno udeležbo. Marijine družbe naj bi se udeležile tabora z zastavami in po možnosti v narodnih nošah. — Orlovski odsek, ki še niso priglasili števila svojih udeležencev, naj to storijo nemudoma, da bomo vedeli poslati število vozov na postajo Rečica ob Paki. Vpored tabora je ta: Ob 10 uri sprejem gostov v Ljubljani pri Mozirju. Ob 11. uri sv. maša s cerkvenim govorom v Nazarjah. Nato labor pred cerkvijo. (Gov. g. Pirc in dr. Ogrizek). Ob 3. uri popoldne javni telov. nastop. Nato prosta zabava z zelo zanimivim vspešnim. — Pohitite od blizu in daleč v najobilnejšem številu v našo »slovensko švic« — v Zgor. Sav. dolino!

Skojloški »Orele« praznuje 16. julija t. l. svojo 15. letnico. Ta dan hoče častno proslaviti z orlovskim taborom. Bratski odseki in Orliški krožki z Gorenjskega bodo ta dan z enakim ponosom in navdušenostjo manifestirali za katoliška načela kot so leta 1908, ko so prvič v Skofji Loki nastopili javno »Orle« iz cele Slovenije. Bratje in sestre ta dan vsi v Skofjo Loko! Na taboru bodo govorili izvršni naši katoliški bojovniki. Okrožnice za priglasitev in spored tabora odsekoma dopišljemo. Dne 16. julija na veselo svidenje v Skofji Loki. Bog živi! — Pripravljalni odbor.

Ljubljana — Sv. Jakob. Današnja telovadba odpade. Prihodnja v petek ob pol osmih zvečer.

Dijaški vestnik.

d Abiturijentom-Razorašem. Na razstanku že, — ob razhodu na vse štiri vetrove. Krepko je bilo v nas življenje, kakor da bi kladivo kovalo žareče železo — do skrajnosti zanosna razoraška srca. Ponosnih čel, nabreklih mišic smo zastavili plug — mismo klonili. Še više in pogumneje smo dvignili bandero kakor v zasmeh in prezir zakotnim križcem — zaplatašem; v hladnem, a krepkem koraku smo korakali preko lupinastih zabavljanj, preko od desne in leve prihajajočih pomežikanj — ostali smo Razoraši, žarele so naše oči. Sedaj pa smo na razpotju, svobodni in jekleni. Izmenjajmo si še enkrat vsi skupaj svoje misli; uprimo še enkrat svoj pogled drug v drugega — sree Razoraša naj se v svoji odkritosti razodene tovariškemu srcu. Da pa spregovorimo pred razhodom še enkrat skupno besedo, se vrši o priliki tečaja O. P. (Orlovske podzveze) (10.—15. jun. 1922.) in o priliki duhovnih vaj v št. Vidu pri Ljubljani (16. do 19. jun. 1922) tudi abiturijentski sestanek, kjer ne bomo pretresali samo načelnih, ampak tudi ekonomska vprašanja v prihodnjem visoko.olskem študijskem letu 1922/23. — Zato vsi na krov! Abiturijenti-Razoraši na plan!

Prosveta.

SHAKESPEARE-ZUPANČIČ: JULIJ CEZAR.

Izdala Nova Založba. Ljubljana 1922. Cena 12 dinarjev, vezani knjigi 10 dinarjev.

Julija Cezarja je v Gaberščkovih izdajah kmalu pokupila zlasti šola, zato je bilo ravno tu potreba po tej knjigi najbolj živa; novo založništvo je le predolgo čakalo z drugo izdajo. Ta je predvsem v jezikovnem oziru nova, ko vemo, da je Zupančič ostrino svojega jezika skušal topot z vestnostjo originala. O tem soditi jaz ne morem, a že površna primera obeh izdaj pokaže, s koliko večjim jezikovnim bogastvom razpolaga danes prelagatelj. Marsikaj je v novi izdaji postalo preprosteje, čeprav se je izraz zgostil. Ne gre pa tu samo za jezikovno umetnino prevoda, knjiga spada v postulat kulturnega naroda, zato ni smela več manjkati.

Cezarja uvrščamo v število Shakespeareovih največjih del. Čudovito, kako je iz treh Plutarhových življenjepisov: Cezarjevega, Antonijevega in Brutovega zaživel pod očesom genija tako obče človeška tragedija, in kako se je kakor po sledovih vedeža iz skoro srednjeveških cehovskih prizorov v začetku izobličil bolj in bolj klasični Rim, ki ga je Sha-

taresenti te stroške omejit, bi paš znatno povečal promet. Razveseljivo je, da je naša morskala pošla postajati v resnici naša. Vsi oni, ki hočejo odpočitka v toplem južnem soncu in okrepila v morskih kopeljih, bodo tudi letos radi obiskali naša domača morskala kopališča.

— **Vid.** V nedeljo 2. julija ima naše Kat. slov. prosvetno društvo večjo prireditev ob priliki 20letnice društva. Spored: telovadba, petje, godba, srečolov itd. Pričetek ob 4. uri popoldne.

— **Promocija.** Gospod Mirko Pretnar iz Kranja bo v petek dne 30. junija ob 12. v veliki dvorani ljubljanske univerze promoviran za doktorja filozofije.

— **Shoda za nevni prerod** sta se vršila preteklo nedeljo v Prešini in Ajdovcu. Govoril je na prvem g. dr. Česnik, na drugem pa tajnik Munda. — Druge župnije novomeške okraja, vdramite se tudi ve!

— **Vzpostavljene promet na južni železnici.** Obratno ravnanje južne železnice v Ljubljani sporoča, da je stavka železničarjev v Avstriji končana in je vsled tega vzpostavljen promet v istem obsegu kakor pred stavko in vozijo zopet redno vsi brzovlaki.

— **Is novega mesta** se nam poroča: Pretekli teden se je vršila javna seja novomeške obč. sveta. Na dnevnem redu je bila tudi prošnja pripr. odbora za orlovski tabor, da se v svrhu sv. maše ob priliki tabora prepusti Glavni trg v uporabo. Obč. svetnik Mejak je prošnjo toplo priporočal in to posebno, ker ne gre za politično zborovanje, kjer bi se mogoče napadali novomeški duhovniki, ampak bo to samo cerkvena slavnost. Njegov predlog je podpiral tudi obč. svetnik Bukovec, češ, ako bomo mi delali ovire Orlov po mestih, smemo pričakovati, da bodo tam, kjer smo v manjšini, prepovedali nasprotniki prostore tudi Sokolom. — Obč. svetnik Perhinek je nastopil s smešnim pomislekom, da se nahaja v bližini prostora, kjer bi se naj vršila sv. maša, gostilna in se je bati, da bodo pijanci motili pobožnost. Imenovani menda ne ve, da imamo v Novem mestu policijo zato, da skrbi za red in mir. — K besedi se je oglašal samostojni obč. svetnik Ogrič, ki je za božjo voljo prosil, naj se ne dovoli prostor za Orle in se še povselp do nezasičane trditve, da je ob priliki lanskega kat. shoda v Novem mestu pisala »Sedanjost«, da je on z nekaterimi tovariši hodil z bombami med zborovalci kat. shoda. Da to ni resnica, se vsako lahko prepriča iz 13. številke imenovanega lista. Dejal je tudi, da so Orli strankarsko društvo, dasi je znano, kako zna on lepo povdarjati na shodih Obrtnega društva nadstrankarstvo. — Obč. svetnik Grom je istotako nastopil proti dovolitvi prostora in apeliral na tovariše, naj prošnjo odklonijo, kakor lani za kat. shod. Stori, ki to isti Grom, ki je bil vsledčasno zadržanik »klerikalne« Gospodarske zadruge, ustanovljene po g. dr. Ogrizku. Nato so se oglašili gospod župan in rekli, da svetosti sv. maše ne smemo postavljati na mesto, kjer se vršijo politični shodi. Po njegovem mnenju sme biti duhovno opravilo le v cerkvi in greh bi imeli novomeški liberalci, ako bi dovolili za to javen prostor. Dobro mu je odgovoril g. Mejak, češ: »Čemu operirate s takimi frazami, ki jim sam ne verjamete, recite rajši odkrito, da Orlov ne marate v Novo mesto in naredite najboljšo, da ga ogradite s plankami, da ne bodo mogli »klerikalci« do vas!« Trezni strankarji nam nasprotnega mišljenja sami obsojajo tako postopanje. Liberalni občinski svet v Kranju je lansko leto dovolil sv. mašo na Glavnem trgu, iz česar sledi, da ga naši novomeški bratci v svoji zagrozenosti daleč nadkriljujejo. S protiglasovanjem so onemogočili sv. mašo na Glavnem trgu med drugimi tudi trgovci: Košir, Ogoreutz in Pauser, zobozdravnik Ogrič, brivec Buk, hotelir Kokiš in usnarj Mramor. Seveda se ti gospodje domisljajo, da so »klerikalnega zmajac« s tem ubili, pa se kajpak molijo.

— **Ajdovec pri Žužemberku.** Občni zbor tukajšnje Kmetске zveze se je vršil minulo nedeljo. O političnem položaju je govoril tajnik SLS v Novem mestu g. Munda. Ljudje so očitno izrazili svojo nevoljo nad zavlavljanjem volitev. S samostojnimi, ki so pa tukaj prav redki, bodo pri drugih volitvah še bolj obračunali. Lepa udeležba ajdovških mož in žena je pričala o njih politični zavednosti. — Za načelnika K. Z. je bil izvoljen mlad gospodar g. Grom, Zg. Lipovec.

— **Zenitev na Ježici.** V nedeljo dne 2. julija t. l. ob 8. uri zvečer priredi Ljudski oder iz Ljubljane v društvenem domu na Ježici občinstvu zelo priljubljeno šaloigro »Zenitev« (docela neverjeten dogodiljaj v treh dejanjih). Vstopnice se dobe v predprodaji od četrtaka dalje pri g. fil. Severju.

— **Društvo v pokojnega učiteljskega Slovenije v Ljubljani** vabi svoje člane k obrednemu zboru, ki se bo vršil 5. julija ob 8. uri popoldne v Ljubljani v L. mestni ljudski šoli na Ledini. — Odbor.

— **Sokolska blamaža v Radovljici.** Posojilniški tajnik g. Spicar je spisal neko igro z naslovom »Osvobodenci«. Igrala naj bi se kot proslava prvega bivanja kralja na Bledu dne 25. junija. Povabili so kralja in ga z gotovostjo pričakovali. Tepihi, rože, govori in prsa za medalje — vse je bilo pripravljeno za dostojen sprejem. Toda — vsi so prišli, le kralja ni bilo. Hudomušneži trdijo, da je kralj izvedel za velikansko »umetniško« vrednost tega dramatičnega prizvoda.

— **Osebná svoboda v Jugoslaviji.** V Doboju v Bosni je pred par dnevi okrajni komisar poklical k sebi pet tamkajšnjih najbolj uglednih Hrvatov in jim naznanil, da so postavljeni pod policijsko nadzorstvo ter da se morajo javiti vsak dan ob 18. uri na policijskem uradu. Zakaj so postavljeni pod policijsko nadzorstvo, tega jim ni povedal. Dne 22. t. m. so priredili muslimani v

Livnu na čast poslancev dr. Spahe in fra Pašalića banket. Sredi banketa pa so vdrli v dvorano orožniki in s puškinimi kopiti razgnali prisotne in prepovedali banket, češ, da so bili govori protidržavni. — Osiješki »Hrvatski list« poroča, da hodijo po virovitiški županiji orožniki od vasi do vasi in preiskujejo po vseh hišah, če ima kateri izmed kmetov kako orožje. Če najdejo pri kakem hrvatskem kmetu kako staro orožje, ki ga ima za spomin še iz starih graničarskih časov, ga takoj zaplenijo in vodijo kmeta v zapor ter ga osodijo na več mesece ječe. Na drugi strani pa dajejo oblasti nehrvatskim kmetom same orožje.

— **Kopališče v Kamniku** je odprto. Zal, da kopališka uprava nima stanovanja za tuje.

— **Prostovoljno gasilno društvo Vižmarje** priredi vitno veselico v nedeljo 2. julija na vrtu gospe Marije Erjavec v Vižmarjih. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo nove brizgalne, se občinstvo gasilstvu naklonjeno vlnudno vabi. — Odbor.

— **Na drž. moškem učiteljskem v Ljubljani** so se vršili ustni zrelostni izpiti pod predsedstvom g. vlad. svetnika A. Črnice v času od 19. do 26. junija. Izpitol so se udeležilo 57 kandidatov in sicer 33 rednih gojencev (gojenk), 8 licejskih maturant, 9 srednješolskih abiturientov in 6 privatistov; 1 kandidat pa je delal dopolnilni izpit iz slovenščine. Uspeh je sledeč: 9 (rednim) gojencem (gojenkam) se je priznala zrelost z odliko, zrelih je bilo 80, 16 gojencev (med temi 8 rednih) je dobilo ponavljalni izpit iz enega predmeta. Dva kandidata sta med ustnim izpitom odstopila.

— **Dr. Janes Mencingerja spominska dijaška ustanova.** Naprošeni smo, da objavimo: Z vzidavo in odkritjem spominske pločke na rojstni hiši slovenskega pisatelja dr. Janeza Mencingerja združene stroške je krl s prostovoljnimi prispevki že Bohinj sam in se tako oddolžil spominu svojega velikega rojaka. Prošnjam za prispevke se odziva dokaj častno tudi ostala slovenska javnost. Zato se je nadejati, da bo tudi akcija spominske dijaške ustanove uspešna dovolj in to prav gotovo, ako se odzovejo prošnjam vsaj vsi oni, do katerih se je odbor posebej pismeno obrnil. In to je pričakovati tem bolj, ker odbor po zaključeni akciji predloži javnosti končni obračun.

— **Turistovski promet v obmejnem pogorju.** Pokrajinska uprava za Slovenijo je v sporazumu z Dravsko divizijo odredila, da je dovoljen poset obmejnih gorskih krajev do meje vsem onim, ki se izkazuje s posebno s fotografijo opremljeno izkaznico Slovenskega planinskega društva, katero je za zadevno leto potrdilo za Ljubljance policijsko ravnanje v Ljubljani, za zunanje člane pa okrajno glavarstvo njih bivališča. Tako izkaznica velja tudi za soprogo in otroke dotičnega člana, nahajajoče se v njegovem spremstvu, če so omenjeni na izkaznici. Pri posezanju društvenega hotela Zlatoroga ob Bohinjskem jezeru in Aljaževga doma v Vratih se izkaznice vobče ne zahtevajo; za posezanje planinskih koč v Triglavskem pogorju, t. j. Triglavskega doma na Kredarici, Stanikeve koč, Aleksandrove koč Triglavom, Vodnikove koč na Velem polju in Koče pri Triglavskih jezerih, zadostujejo vsakoršne polne legitimacije. V smislu te odredbe izdaja Osrednji odbor SPD svojim članom lične knjižice kot izkaznice, ki se bodo lahko porabljale za 9 let in se bodo vsako leto — veljavno za dotično leto — po plačilu članarine potrjevale in lahko potem predlagale v potrdilo policijskemu ravnanstvu, odnosno okrajnim glavarstvom. Za tako knjižico je plačati 20 K in predložiti: fotografijo člana v vizitnem formatu. Posebej bo pokriti stroške določiljanja in eventualne stroške uradnega poverila. Nabava teh novih izkaznic je priporočljiva ne samo radi potovanja po obmejnih krajih, nego tudi radi tega, da se člani v planinskih kočah kot člani izkazujejo. — Osrednji odbor SPD.

— **Kdo izdaja naredbo?** Ministrstvo za prosveto je izdalo naredbo, da se vse muslimanske šole konfiscirajo in proglasijo kot vojni plen. Iz teh muslimanskih ljudskih šol naj bi se potem ustanovile srbske ljudske šole. Proti tej naredbi so se pritožili muslimanski poslanci iz Južne Srbije in zahtevali intervencijo ministrstva za vere, češ da so šole last verskih občin. Ministrstvo za vere je nato zahtevalo od ministrstva za prosveto dotični akt. V tem ministrstvu pa za ta akt niso niti vedeli in načelnik ministrstva, ki je ta akt podpisal, ni vedel niti za njegovo številko niti za datum. Ministrstvo za vere je protestiralo proti takemu uradovanju in zahtevalo, da se vse šole vrnejo verskim občinam. S tem bi bila zadeva končana, kajti nikdo ne bo v Belgradu preiskoval, kdo je izdal to naredbo.

— **Novi češki konzul v Sarajevu.** Češka vlada je premetila dosedanjega konzula v Sarajevu dr. Jindriha Andriala v Split. Na njegovo mesto pa je imenovala dosedanjega upravitelja konzulata v Sarajevu Stanka Velhartičkega.

— **Temeljiti odgovor.** Belgrajsko »Vreme« poroča, da se je zagrebska policija obrnila na ministrstvo za notranje zadeve z vprašanjem ali je Vidov dan praznik in ali naj bodo ta dan trgovine zaprte. Ministrstvo je nato odgovorilo: »Vzemite kolektor in pogledajte!«

— **Otvoritev poletne pošte Sv. Janez ob Boh. jezeru.** Z 31. majem t. l. je prenehala poslovanje poštna nabiralnica Sv. Janez ob Boh. jezeru. Dne 1. junija t. l. pa je pričela poslovati v istem kraju poletna pošta, ki bo do 30. septembra opravljala vsa pošto, brzajavno in telefonsko službo. Poštnemu okraju so prideleni kraji: Ribičev laz s hotelom Sv. Janez, Sv. Duh in Stara Fužina. V krajavnem dostavnem okraju, to je hotel Sv. Janez, Ribičev laz in hotel Sv. Duh se dostavljajo pošiljke vsak dan. V Stari Fužini se bodo dostavljale pošiljke po selskem pismo- noši vsak dan razen nedeli. — Pošta ima zvezo po avtomobilni vožnji Bistrica-Boh. jezero (poštaja) Sv. Janez ob Boh. jezeru z ambulantno pošto Lj. T. 72 in T. Lj. 72 vsak dan, torej tudi ob nedeljah.

— **Uvedba brzajavne službe pri pošti Bled 2.** Pri pošti oziroma telefonski postaji Bled 2 je bila dne 14. junija t. l. uvedena brzajavna služba s telefonskim obratom.

— **Smrtina nesreča.** Ko se je Vincenc Doljak peljal s polja domov, se je pred vasjo Čevica splasil konj, vsled česar je padel 81-letni Ivan Merlak z voza tako nesrečno, da je kmalu nato umrl.

— **Državna puškarska šola v Kranju** priredi ob sklepu šolskega leta, dne 28. t. m. razstavo risb, puškarskih in graverskih izdelkov v gimnaziji, II. nadstropje. Razstava bo odprta v sredo, t. j. na Vidov dan ob 10. uri popoldne, ter bo odprta isti dan ob 10. do 12. ure popoldne in od 2. do 5. ure popoldne. — Ravnateljstvo.

— **Zrakoplovna nesreča v Mostaru.** 19. t. m. je v bližini Mostara padel na zemljo vojaški aeroplan. Eden od avijatikov se je precej, drugi bolj lahko poškodoval.

— **Slavka tramvajskih nameščenec v Zagrebu.** Pred par dnevi so stopili v Zagrebu v stavko tramvajski nameščenec in je vsled tega prenehal vs promet. Ravnateljstvo je pozvalo delavstvo, da naj se vrne na delo, vendar se ni niti eden od delavcev odzval pozivu. Delavstvo je izdalo poseben proglas, v katerem razlaga svoje žalostno stanje in poudarja opravičenost svojih zahtev.

— **Smrtina nesreča na železnici.** Dne 25. junija je zapazil službojoči železniški čuvaj Anton Sušnik pri km 71.425 med postajama Kranj—St. Jošt razglašeno truplo še neznanega moža, katerega je povozil vlak. Ponesrečenec je 35 do 40 let star, rjavih oči, črnih las, nekoliko plešast, dolgih, temnorjavih brk. Bil je strašno razmesarjen: imel je nad desnem sencem več ran, obe nogi sta bili odtrgani. Dokumentov niso našli nobenih. Ponesrečenca so prepeljali v mrtvašnico v Smartno.

— **Zavod za zdravljenje kuge.** »Obzor« poroča iz Belgrada, da je sklenilo ministrstvo za narodno zdravje, da sežida v Belgradu zavod za izolacijo in za zdravljenje kuge. Ta strašna bolezen se precej pogosto pojavlja v Črni gori, Bosni in Hercegovini. Glasom poročila zdravstvenega odseka bosanske vlade je bilo lansko leto 87 slučajev te težke nalezljive bolezni.

— **Napad na kritika.** Kakor poroča osiješka »Hrvatska Obrana«, je bil na ulici napaden njen kritik g. I. Flod. Igralka Mila Bogdanova ga je na najbolj prometnem kraju mesta napadla s palico, ker je v eni zadnjih svojih kritik ni pohvalil. Končno besedo bo sedaj imelo seveda sodišče.

— **Zalosten dogodek.** V Dubrovniku se je pred par dnevi odigrala rodbinska drama. Gojanić Mara se je že več let mučila s svojim bolnim sinom in je v zadnjem času tudi sama obolela. Ko je videla, da se bliža njenemu edinemu sinu smrt, je zavrla večjo količino strupa in tako sta v isti noči umrla mati in sin.

— **Od strele ubiti.** V bližini Rogatice je nedavno med nevihto vdarila strela v kolibo in ubila tri kmete, ki so v njej vdrili.

— **Ljubezniv soprog** je 36 letni Ivan Fric, kateri je ukradel svoji ženi Tereziji Fric v Veliki Nedelji 176.000 kron in pobežnil z njimi.

— **Kratkovidni šoferji.** Zagrebska policija je izdala naredbo, da se morajo vsi šoferji podvreči zdravniški komisiji, da jih preišče, če so kratkovidni. V zadnjem času se je namreč dogodilo veliko nesreč in so se šoferji izgovarjali na svojo kratkovidnost.

— **Zločin orožnika.** Orožniška patrolja je nedavno v Ohridu ustavila uradnika agrarne reforme Stojkovića in ga brez nadaljnega pričela nevmisljeno preletati. Na vpitje uradnika je prihitel na lice mesta podporočnik Marković in skušal reiti ubogega uradnika. Vodja patrolje pa je vsled tega naperil puško in ustrelil podporočnika, ki je bil na mestu mrtve.

— **Napad na staro.** Neznani možki v starosti približno 30 let, je napadel na cesti iz Trboj v Ziri 86 letno staro, občinsko ubogo Marijano Koki iz Fužin, jo vrgel surovo na tla in ji delal silo. Kokočeva je klicala na pomoč. Njene obupne klice je slišal France Mur iz Podgore, kateri je nasilneža z bičem prepodil.

— **Pretek.** Ko so se vračali fantje od nabora v Kamniku v Nevlje, so pričeli v Nevljah v gostilni izzivati fantje iz Podhruške Nevljančane. Nastal je prepir in tepež, v katerem je bil težko poškodovan France Sušnik iz Nevli.

— **Tatvine.** Mariji Maroltovi na Vrdu je bila ukradena večja množina perila. — Kolo, vredno 6000 kron, je bilo ukradeno Jerneju Selčar iz Igvasi. — Gostilničarki Neži Končanovi so neznani vlomilci odnesli 400 K denarja in večjo množino cigare. — Trije kosi svinjine so bili ukradeni Francu Semenu v Podgorici. — Kolo, vredno 7000 kron, je bilo ukradeno Valentinu Županu v Predtrgu pri Radovljici.

— **Izgnan je za vedno iz naše države** vlomilec Ferdinand Jurjevič iz Čmureka.

— **Pogreša se Jožef Kelih, rojen 20. oktobra 1905 v Slov. Plajberku na Koroskem,** ki je 22. decembra 1921 odšel od doma in se mora nahajati nekje v službi na Gorenjskem. Kdor kaj ve o njem, naj sporoči na naslov: Peter Kelih, Slov. Plajberk, p. Unterbergen, Korosko.

— **Zelo prijetno deluje pri drgnanju hrbta, rok, nog in celega telesa, kot kozmetikum za negovanje kože, zob in ust, lekarna. Feller-ja prijetno dišeči »Elsafluid«.** Je mnogo močnejši in bolj kot Franc. žganje in že 25 let priljubljen. 3 do 5 stekl. ali 1 specij. stekl. z ovitkom in pošt. pošlje za 72 K: Eugen V. Feller, Stubica donja, Elsatrg 134, Hrv.

štajerske novice.

Š **Pokrajinska obrtna razstava v Mariboru.** Razstavni odbor Pokrajinske obrtne razstave v Mariboru je imel dne 21. jun. svojo plenarno sejo, katere so se udeležili tudi vnanji odborniki. Predsednik g. Novak je podal poročilo o dosedanjem delovanju odbora, načelnik finanč. gospodarstva odseka g. Križnič pa je poročal o finančnem stanju ter o načrtih razstave, apelujoč na sodelovanje našega časopisja. Razveseljivo je zanimanje za razstavo z dežel. Razočaranje pa je odboru prinesla belgrajska valda, ki je na prašnjo za podporo odgovorila le z željo za dober uspeh, deurnar na pomoč pa ni mogoča, ker nima krit-

ja v budgetu. Dr. Reisman se na splošno začudenje spodbika na tozadevno pojasnilo predsednika, češ, da se o Belgradu ne sme tako govoriti. Novak je dr. Reismana po- učil, da tudi minister dr. Kukovec v tej za- devu ne more biti boljšega mnenja. Splošno nezadovoljstvo je povzročilo tudi poro- čilo, da je mestna občina mariborska za razstavo nakazala samo 4000 K. Vlada in razne korporacije se še enkrat naprosijo za naklonitev podpore. *Vrtnarska, vinarska in sadjarska razstava* se pridruži obrtni razstavi na posebnih prostorih.

Š **Koncert vokalnega kvarteta »Primorje« v Rogški Slatini.** (Velika dvorana Zdraviliškega doma.) V soboto, 1. julija, priredi priznani vokalni kvartet »Primorje« iz Ljubljane samostojen koncert v Rogški Slatini. Dose- danji nastopi te mlade koncertne enote so v polni meri osvedočili nje muzikalno valenco. Koncert 12. t. m. v ljubljanski Filharmoniji, ki je vsled svoje dovršenosti v vsakem oziru pre- senečal, nam jamči, da bo ravno kvartet »Pri- morje« častno otvoril letošnjo koncertno se- zijo v Rogški Slatini. Na sporedu so najzna- čilnejši proizvodi naših starejših in modernih skladateljev ter slovenska in srbska narodna pesem. (K)

Š **Osrednje društvo poštinih in brzajavnihi nižjih uslužbencev podružnica Celje** priredi v nedeljo, dne 2. julija t. l., v »Gozdni restav- raciji« veselico z godbo, šaljivo pošto itd., v prid bolnim članom in sirotam umrlih. Svira polnoštevilna tamburaška godba »Danica«.

Š **Zrtve podivjanih nabornikov.** V četrtek popoldne je šlo več nabornikov iz Maribora skozi Slivnico, kjer so s kamenjem napadli starega mo- ža. Ko so dospeli v Hoče, so šli v gostilno Fran- ceta Pristavnika, kateremu so porinili nož v prs. Pristavnikova žena je izdrla možu iz prsi nož, ki je prerezal pljuča. Napadli so tudi Alojzija Klina, delavca v tovarni Ruše. Klina so porinili nož v ramo. Oba težko ranjena je prepeljala rešilna po- staja iz Maribora v javno bolnico.

Š **Nesreča pri delu.** Edvard Podkrajšek, po- močnik pri prekaževalcu Welle v Mariboru je pri delu spodrsnil in tako nesrečno padel, da si je prerezal na roki žilo dovodnico. Rešilna postaja ga je prepeljala v bolnišnico.

Š **Popravek.** V poročilu o smrtni obsodbi Smajl Manjića je pomotoma stalo, da je bil mori- lec Smajl Manjić finančni paznik. V resnici je bil Manjić vojak pogranične čete.

VLADNA KRIZA NA POLJSKEM.

Varšava, 27. junija. (Izv.) V včerajšnji seji aglavnega odseka deželnega zbora je bilo pri glasovanju oddanih 226 glasov za Sliwinskega, ki je designiran za ministr- skega predsednika, a 188 glasov zoper njega.

WILSONOV POGREB.

London, 27. junija. (Izv.) Včeraj se je vršil slovesen pogreb umorjenega mar- šala Wilsona. Pogrebni svečanosti so se udeležili vsi ministri, izvzemši obolelega lorda Curzona, kakor tudi ves diplomatski zbor.

Primorske novice.

p Tržaško-koprski škof Angel Bartolomosi vabi svojo duhovščino obeh narodnosti na se- stanek duhovnih častilcev Sv. R. T., ki se bo vršil dne 6. julija t. l. pri kapucinih v Trstu. Ta dan je praznik za duhovnike, da se morejo v tem večjem številu udeležiti evharističnega se- stanka. Po slovesni maši bo imel govor dr. Uk- mar o »Kralju miru«. Na sestanku pa bosta pre- davala o »Evharistiji« — vezi ljubezni in miru č. g. Barbič v slov. oddelku, č. g. Musizza pa v italijanskem. Da bo duhovščina tem bolje pri- pravljena na shod prišla, javlja škof, da se bo sestanku predložila sledeča resolucija: Sestaneč duhovnikov častilcev, zbran v Trstu dne 6. julija 1922 videč, da nacionalistični duh zabranjuje, da se ne morejo razburjeni duhovi, posebno v kra- jih z mešanim jezikom, pomiriti in da ravno ta duh zakrivilja radi neprestanih preprirov neplod- nost dušnopastirskega delovanja, srčno želi, a) da se čutijo predvsem udje bratovščine češčenja, združene v evharističnem Jezusu z vezmi od- kritosrčne bratovske ljubezni, b) da udje delajo z modro apostolsko gorečnostjo na to, da se čim prej poderejo zidovi razpora, ki jih skuša posta- viti poganski nacionalizem, nasproten nramnim načelom krščanstva, celo med duhovnike razne narodnosti in da se verno ljudstvo, po zgledu postirjev, posebno v mešanih župnijah, vzdrž medsebojnih preprirov in žaljenj. Da se te želje tem gotoveje uresničijo, zato predlaga sestaneč duhovnikov častilcev: 1. da udje z besedo in z zgledom privabijo kar največ duhovnikov tej brat- ovščini, 2. da si vsi duhovniki med tedensko uro češčenja med drugim tudi resno vest izpra- šajo, če res izvršujejo zgoraj omenjena načela krščanske ljubezni, 3. da se zopet skupljajo na deželi konference, po dekanijah, četudi mešane narodnosti, 4. da se udje ne samo radi udeležu- jejo pobožnosti, posebno evharističnih in katoli- skih prireditev druge narodnosti, ampak da tudi pospešujejo ozirajoč se na ljubezen in pravičnost, skupne in od obeh narodnosti prirejene pobož- nosti in poštene zabave, 5. da časopisi in druge tiskovine, ki se hočejo imenovati katoliške, vr- žejo raz sebe jarem modernega poganstva in da se ne le skrbno čuvajo žaliti drugo narodnost, ampak da tudi pomagajo pomiriti duhove s pra- vičnim in resnim pisanjem. — Lepa resolucija in italijanska duhovščina bo imela prili- ko pokazati, koliko je v njej resnične krščanske ljubezni in pravičnosti in ne poganskega nacio- nalizma. Nočemo danes spominjati nobenih kriv-

kespeare sam najbrž tako malo poznal. Svet in Rim prehajata drug v drugega: tragika zgodovinskih dejstev, političnih umorov, osebnih junaštev se sama obtožuje in umira na lastni moči. Ideja, ki živi v idealu, mora sama pod nož, ker je sama povzročila nasprotje, kar je hotela. Kajti republika živi samo še v srcu zarotnikov, a v ljudstvu je ni več in Cezar je že despot, ki ga ne odstavi niti smrt. Grandiozna dvojica Kasij in Brut, tako gola ideja in prepričanje, da jima je smrt in tiranstvo eno, objame sicer okolico, a vseeno propade — ne samo, da se izkaže usodna ironija, temveč ker se je že izpremenil čas, ki ju je prekasno rodil. Tragika mož v prav posebnem pomenu beseda je razpletana v Juliju Cezarju. Ne strasti, ki so tesno spojene z našim telesom: ljubezen in zavist, pohlep, so njih duševno bistvo, temveč lestvica mož v vseh nijansah z duševno postavo: rimljanstvo, se približuje z bodalom za hrbtno do Cezarjevega nekronanega prestola. Le dve ženski vidimo v celi drami, a še od teh je ena Porcija: Katonov rod. Virtus-možatost je v nji toliko očitnejša, ker je zaprta v žensko telo. Zgodovinska dejstva in vrsto bridkih usod je pesnik zožil v osebno tragedijo Brutovo. Največja ljubezen do Cezarja se izlije v njegovem umoru; vendar je preveč duše terjal ta čin — zato Brut izgubi ravnotežje v lastni osebi in dela usodne pomote tam, kjer bi proti Antoniju morda še trenutno rešil republiko. Izgubi boj. Odtod rasto zopet miselne niti v vseobčo usodo. Cezar je bila ideja in resničnost Brutu človeku nasprotna. Politika in ideal si v mrzkem nasprotju stojita tuja, se spoprimeta in davita, podleže prevarana ideja in zmaga tisti, ki ima pretkeve nemoralnosti dovolj, da zna žonglirati z vzvišenostjo in prostostvom. Nad Brutom stoji od praveka Antonij. Gola ženialnost je storila, da nam Shakespeare predstavi Antonija o luperkalijah kot

polnakega trapa, uganjajočega pastirske norčije, ko teka po rimskih ulicah in se mu mečejo nasproti plemenite žene in tudi Kalpurnija, Cezarjeva žena, s spolnostjo in materinstvom obenem v mislih. Za to sceno vidimo Antonija prvič šele v svetovnoznane govoru, kjer potegne drhal na svojo stran. — Tako se pod temi imeni menja preteklost s sedanjostjo. Napoleoni raznih dob in stopenj padajo pod ostrino duševnih zidarjev in vendar žive dalje v Antonih in Oktavijanih in končni uspeh je vedno legitimni kompromis, v katerem raste pobožanstveno parasitstvo in moloh. O tragedijah pa vedo le še pasniki peti. Kaj če Brutus gane s svojo stvarno iskrenostjo srce tu, tam, ko za njim pride vedno Antonij in za tem bo doči Augustus!

Zdi se mi, da ni primernejšega dela, ki bi moglo služiti zlasti učitelju v višjih razredih, kot vstop v bistvo drame, posebno zdaj, ko se boro v šoli zadnje grške drame v originalu, domačih prevodov pa še nimamo. Poleg pristne šekspirske strani vidimo v posrečeni luči klasični Rim. Dovolj prilike, da govoriš o retoričnem stilu (Brut-Antonij), filozofski postav (Brut-Kasij), zanimivi epizodni omenitvi Cicerona in drugih zrnih, ki srečno tvorijo pristen kolorit.

Pogrešamo pa Keleminovega uvoda, ki bi zasebnega čitatelja približal delu in mu poglobil utise. Če naj župančičevi prevodi ohranijo enotnost, je nujno, da tudi Kelemina ostane zvest svojemu začetku. Fr. Koblar.

Silvin Sardenko: Dekliške pesmi — so ravno izšle in se dobivajo broš. za ceno Din 15.—, denar naprej poslan Din 16.—, po povzetju Din 17.—. Krasna oprema, dvobarvni tisk! Vsebuje samo najskrbnejše izbrano gradivo. Ocena te krasne knjižice v eni prih. številki. Naroča se v prodajalni K. t. dr. H. Ničman v Ljubljani.

pr Boj alkohola! Spisal docent dr. Ivan Robja. Knjižnica zdravstvenega odseka za Slovenijo. Štev. 3. Str. 15. Času primerna in potrebna brošura, ki ji želimo, da pride v čim večjem številu med najširše sloje ljudstva.

pr Foerster, Stavbna mehanika, I. del. V kr. zalogi šolskih knjig in učil je izšla knjiga: Foerster, Stavbna mehanika, I. del, nauk o trdnosti. Učna in priročna knjiga za stavbne šole in za stavbne obrtnike. Cena mehko vezani knjigi 18 Din, poltrdo vezani knjigi 20 Din — Ta knjiga, ki bo ne samo učna knjiga vsem obrtnim šolam in vsemu tehničnemu naraščanju, ampak tudi jako uporabljiv pripomoček vsakemu obrtniku stavbnih strok, vsebuje nauk o silah, napetosti, o tlakoporni, vlakoporni, strižeporni in giboporni trdnosti, nadalje nauk o momentu sploh in o upogibnem momentu, vztrajnostnem momentu in odpor-nem momentu posebej, in dalje tudi o klonoporni in sestavljeni trdnosti. Jako praktičen pripomoček za stavbeništvo in vse sorodne obrti vsebujejo knjigi pridejane tabele, ki jih je 31, ter slovenski-srbohrvatsko-nemški slovarček tehničnih izrazov za stavbno obrt. Ime pisatelja že garantira izvrstnost te knjige, ki se sama priporoča vsakomur, ki prelista le par strani. Cena 18 Din, ki je za knjigo, obsegajočo 14 pol z nebrojem slik in črtežev, naravnost nizka.

pr Podkrajšek, Knjigovodstvo za lesne obrte. V kr. zalogi šolskih knjig in učil je izšla knjiga: Podkrajšek, Knjigovodstvo za lesne obrte. Cena mehko vezani knjigi 26 Din, poltrdo vezani knjigi 28 Din. — Ta knjiga obsega v 1. poglavju knjigovodstvo sploh, nadalje knjige obrtnega knjigovodstva, posebej knjigovodstvene zglede sploh in naloge za mali in strojni obrat ter tabelarno knjigovodstvo. Potem sledijo knjigovodstvena navodila za mali in srednji kiparski obrt. Dodatki vsebujejo tarif za zavarovanje za nezgode in za bolezen, seznam orodja, ki ga imej vsak mizarjski pomožni delavec in ki ga imej mizarjska delavnica za skupno rabo. Nazadnje je pridejan še slovensko-nemški in nemško-slovenski slovarček tehničnih izrazov.

pr Podkrajšek, Državlanski nauk. V kr. zalogi šolskih knjig in učil je izšla knjiga: Podkrajšek, Državlanski nauk za obrtnike. I. del, Obenem priročna knjiga za obrtnike. I. del,

obrnika v svojem poklicu. Cena vezani knjigi 10 Din. — Ta knjiga nudi mlademu obrtniku obilno poučne tvari, in sicer vajencu in pomočniku ter tvornišskemu delavcu, največ pa samostojnemu, zlasti mlademu obrtniku, ki ga pouči o vseh dolžnostih in pravicah (nastop obrta, obratne naprave, obseg in izvrševanje obrta, konec obrtne pravice, prenos obrtov, tekmovalne razstave, zadruge, kredit, trgovinske in obrtne zbornice itd.); dodatek I. se peča z važnejšimi posameznimi obrti, dodatek II. pa vsebuje vzorce za različna naznanila. Hvaljeviden je tudi nemško-slovenski in slovensko-nemški strokovni slovarček, posebno pa privezani beli listi, na katere se lahko zabeleže sprejembe v različnih predpisih.

pr Zagreb, album, izdelan v fotografurah s 24 slikami starega in modernega dela mesta z zgodovinskimi kult. opisom od dr. Ivana Bojničiča, je izšel kot tretja publikacija »Naše Domovine« v »Umjetničko-nakladnom zavodu« v Zagrebu.

pr Beograd. Voditelj skoz Beograd. Spisal v srbsčini dr. Gjoko Bogojević. Izdal »Dane«, oglasno-dopisni zavod, Beograd, Kr. Milana ul. 1. Cena ni označena. Uvodoma je objavljen krajišpiš o zgodovini Beograda. Knjižica, ki ji je pridejan načrt mesta, je za vsakega, ki ima opravka v Beogradu, pa mu krajevne razmere niso znane, prav dober kažipot.

Turistika in sport.

Sportne tekme 24. in 25. tm. Sparta, KIA. dno: Ilirija 5:1 in 5:0. Prvo gostovanje Sparte v Jugoslaviji ji je doneslo dve zmagi nad ljubljansko Ilirijo. V obeh tekmah je odločevala ne toliko premoč Čehov v polju kakor večja odločnost pred golom in sigurnejše streljanje na gol.

Primorje rez.: Ilirija rez 2:0. Prvenstvena tekma. Obe rezervi imata sedaj enako število točk in enako diferenco golov.

Akademiki — Jadran komb.: Ilirija II. 5:1. Igrano kot predigra tekmi med Ilirijo in Sparto.

Propagandni stafetni tek skoz Ljubljano je vzbujal med občinstvom veliko zanimanje. Po trdem boju je šele v zadnji elapi (Selenburgova ul.) zmagalo Primorje s Perparjem. Kot drugi je dosegel cilj Beneš (Ilirija) 5 m za Perparjem, v enakem predledku je sledil Jadran, nato Akademiki, Primorje II, Ilirija II in Jadran II.

Glavno zastopstvo za Slovenijo: Viktor Bohinec, Ljubljana, Poljanska c. 5.
Brzjavlj: Contipneu Telefon: 599.

Poznate li ta zaščitni znak? Predstavlja nam CONTINENTAL obroč izdelan v Hannoveru, za osebne in tovarne automobile, za izvoščke, kolesarje in motocikle. „Konj v skoku“ je poznan po celem svetu. Zajemčena najcenejša vožnja za prevožen kilometer. Zahtevajte samo CONTINENTAL.

Lepa kočija

(Herschafstlandauer) za dva konja, dobro ohranjena, naprodaj 2. jul. ob 10. uri za 6000 Din v Ljubljani, Turjaški trg 3.

Lep bukov gozd

je naprodaj, deloma tudi smrečje v Besnici pri Kranju, ki obsega 36 oral in leži na zelo ugodnem mestu. Cena po dogovoru. — Natančen naslov pove uprava SLOVENCA pod št. 2560.

PRODAJALKO

špecerijske stroke iščem za takojšnji vstop. — Ponudbe pod: »Specerija« na Anončni zavod Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ulica št. 5. 2565

STANOVANJSKA HIŠA

z vrtom, enonadstropna, v Mariboru, je naprodaj za 150.000 Din. Soba in kuhinja, event. tudi majhen lokal po kupni pogodbi takoj izpraznim. Nadaljnja pojasnila: FRAN LÖRBER, Maribor, Wildenrajnerjeva ulica št. 8. 2559

Pošteno vzgajeno

mlado dekle

se sprejme atkoj za pospravljanje sob in k otrokom. — Naslov v upravi Slovenca pod št. 2552.

Sprejemem takoj dva dobra čevljarska pomočnika

Ponudbe na Martin Volk, čevljarski mojster, Litija. 2542

Uradništvo »Gospodarske Zveze« javlja tužno vest, da je po daljši, mučni bolezni umrla gospodična

MIMI KOVAČ

uradnica »Gospodarske Zveze«

v 23. letu svoje dobe.

Pogreb blage pokojnice pojde jutri dne 28. t. m. ob pol štirih iz deželne bolnice.

Prerano umrlo pokojnico ohranimo v trajnem spominu. Ljubljana, dne 27. junija 1922.

„Gospodarska Zveza“ v Ljubljani, naznanja tužno vest, da je njena dolgoletna, zvesta uradnica, gospodična

Mimi Kovačeva

po kratki bolezni nepričakovano preminula.

Ljubljana, 27. junija 1922.

Ogljeni (carbon) papir I a

The Rex Co., Ljubljana.

Miši, podgane, stenicice, ščurki

in vsa golazen mora poginuti, ako porabljate moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva, kot proti poljskim in hišnim mišim K 16, za podgane K 20, za ščurke K 20; za stenicice K 16 uničevalce moljev K 10 in 20; proti mršom K 10 in 20; mazilo proti ušom pri ljudeh K 10—; in živini K 10—; za nabi v obliki in perlin K 10 in 20; proti mršom na sadju in zelenjavi proti mravi K 10 in 20 K. Posilja po povzetju Zavod za ekspano

M. Jünter, Petrinjska ul. 3. Zagreb 39. Trgovcem pri večjem odjemu popust.

Logar in poljar

Dobi mesto na večjem posestvu v Slavoniji. Plača: stanovanje, kurivo in četrtletno 200 l pšenice, 300 l rži, 25 l koreze in 30 kg svinjske masti ter četrti orala krompirišča in vrta posebej. Gotovine: 1000 Din letno. Prednost oženjeni. Vpštevamo le popolno trezne ljudi. Nastop takoj. Dopisi na naslov: Veleposestvo »Šuplja lipa« p. Končanica.

Simon in Katarina Kmetec naznanjata pretužno vest, da je danes umrl njun sinček-edineček

RIHARD

Pogreb se vrši dne 28. junija 1922 ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti, Kolodvorska ulica št. 22, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, 27. junija 1922.

Blago

za prevleko divanov in drugega pohištva v veliki izbiri, dalje različno platno in jute za tapetnike, sedlarje i. t. d. priporoča

tvrdka A. & E. Skaberné, Ljubljana

Mestni trg 10.

Prostovoljna javna dražba.

V sredo 5. julija 1922 ob 3. uri popoldne se vrši v skladišču »Balkan« na Dunajski cesti prostovoljna javna dražba skoraj popolnoma novih mobilij (polna spalna oprava, salonska oprava, slike itd.). Med mobilijami je tudi več komadov starinske vrednosti. Ogleda se lahko v ponedeljek in torek v skladišču Balkan. 2583

Stanovanje (3 sobe) v Mariboru zamenjam z enakim v Ljubljani. Naslov pove uprava lista pod št. 2585.

SODAR

pošten in zanesljiv, ki bi pomagal tudi v kleti, dobi takoj mesto. Ivan Ogrin, Laverca pri Ljubljani. 2586

Dve spretni šivilji

za takojšnji nastop išče Zdenka Rodič, modni atelije, Miklošičeva cesta 10-II. (dvoriščna zgradba novega bančnega poslojpa nasproti Uniona).

kraste, lišaje odstranjuje pri človeku in živalih Naftomazilo, ki je brez duha in ne maže perila. 1 lonček za 1 osebo po pošti 5 Din. pri TRNKOCI, lekarna Ljubljana, Slovenija.

Kuharica,

ki naj bi bila večša vsemu gospodinjstvu in event. tudi lahkeemu poljskemu delu, dobi takoj službo v župnišču na deželi. Naslov pove upr. Slovenca pod št. 2588.

Prostovoljna dražba.

Gozd poleg Dolenjske ceste, v izmeri 1 1/2 johe se 2. julija 1922 ob 3. uri popoldne na licu mesta, poleg vinske kleti Milko JESIH prostovoljno na dražbi prodaja. 2541

Trgovski pomočnik železninar

dobi takoj službo pri Erjavac & Turk, Ljubljana.

Naznanjam p. n. občinstvu, da sem otvoril

kolarsko delavnico

in sprejemam vsa v to stroko spadajoča dela in jih izvršujem najsolidneje po konkurenčnih cenah. Andrej Pečenik, kolar, Horjul 67. 2578

Rabljeno pohištvo

naprodaj za K 9000.— od 12. do 2. ure na Gradu pri hišniku. 2576

Trgov. pomočnika

solidnega moza, samca, zmožnega špecerije, galanterije in železine, zanesljivega prodajalca in računarja, sprejme takoj ANDREJ LUŽAR, Podzemelj, p. Gradac v Belokrajin. 2568

Pozor, ribiči v Kranju!

Vsled pomanjkanja hranilnih rib v mojem okolišu v Savi od Medvod do Kranja, dalje vsled slabega stanja ribištva v tej vodi sploh, katera je med vojno po vojaštvu tudi precej trpela, sem primorzan preklicati do nedoločenega časa vsako ribarenje. Pozneje, v par letih, bodem zopet rad dovolil, za enkrat je to nemo-goče. Edvard DOLENC, Kranj.

1. ali 2. izvežbana SODARJA

se sprejmeta takoj v Konzervni tovarni na Vrhniki.

Razpis službe. Razpisujemo mesto knjigovodje

za občinska opekarniška podjetja. — Reflektiramo samo na prvovrstno moč. Ponudbe s prakso v opekarniški stroki imajo prednost. Plača po dogovoru. Ponudbe je vlagati pri podpisnem uradu z navedbo zahtevkov ter s podatki in po možnosti s spričevali o dosednji praksi do 15. julija 1922.

Županstvo trga Gornja Radgona, dne 23. junija 1922.

Prostovoljna dražba kobilarne.

Radi skrčenja plemenskega materiala se vrši v nedeljo, dne 9. julija t. l. ob 12. uri 30 minut prostovoljna dražba plemenskih konj v kobilarni v Cabuni, ki redi Lipicance (Jankovič); na dražbo pride 16 žrebetnih kobil, med temi 9 z žrebeti, nadalje 2 triletne, 3 dvoletne, 4 enoletne žrebice, 2 triletna, 2 dvoletna in 4 enoletni žrebički. Odda se konje najvišjemu ponudniku proti takojšnjemu plačilu ter proti odškodnini 50 kron za uzdo (naglavnico) za vsak komad.

Zveza z vlaki:

Prihod iz Osijeka na postajo Cabuna ob 11 uri 10 min.
Prihod iz Zagreba na postajo Suho polje ob 9. uri 30 min.
Odhod proti Osijeku iz postaje Cabuna ob 2. uri 47 min.
Odhod proti Zagrebu iz postaje Suho polje ob 6. uri 42 min.
Vozovi na postajah so na razpolago.

Tozadevna natančnejša pojasnila daje g. Rossmanit, Radvanje, Maribor. 2582

Prostovoljna javna dražba

pohištva (jedilna soba, spalna soba, pohištvo za salon in drugo) se vrši dne 1. julija 1922 popoldne od 3. ure dalje na Turjaškem trgu št. 5-II. levo. 2494

Mizarskega delovodjo

z daljšo prakso, večjega izdelovanja finega pohištva, sprejme za stalno VEČJA TOVARNA POHIŠTVA V LJUBLJANI. Ponudbe in izpričevala naj se naslovijo na: TOVARNA POHIŠTVA I. L. NAGLAS, LJUBLJANA.

Predelavec lesne stroke

popolnoma izvežban v sortiranju in merjenju lesa, se sprejme takoj. ILIJA PREDOVIČ, LJUBLJANA. — 2562

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Objava 4 Din.)

FOTO-LITOGRAFSKA DELA:
po najmodernejšem načinu in zmernih cenah. Jugoslov. tiskarna v Ljubljani.

FOTOGRAFSKI ATELJE:
Grabice Franjo, Miklošičeva cesta št. 6.

GRADBENO PODJETJE IN TEHNIŠKA PISARNA:
Ing. Alojz Hrovat in ing. Albin Černe, Ljubljana, Krekov trg št. 10/L.

GRAMOFONI, PLOŠČE
in posamezni deli. A. Rasberger, Ljubljana, Sodna ulica št. 5.

ILIRIJA, LESNA TRGOVSKA IN INDUSTRIJALNA DRUŽBA
Ljubljana, Kralja Petra trg št. 8.

KLEPARJI:
Produktivna zadruga kleparjev, inštalaterjev, kotlarjev in krovec v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 28.

Korn T., Poljanska cesta št. 8.
Remigar & Smerkol, Florijanska ul. 13.

KLISEJE:
za eno- ali večbarvni tisk, za vse oblike in vrste tiska, Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

KNJIGARNE:
Jugoslovanska knjigarna, Pred škofijo.

KONFEKCIJA.
J. Maček, Aleksandrova cesta 3.

MEHANIČNA DELAVNICA za pis. stroje:
Bar Fran, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.

OREL, POTREBŠČINE IN KLOBUKI:
Kušvar Ivan, Stari trg št. 10.

PARNA PEKARNA:
Jean Schreya nasl. Jakob Kavčič, Gradščice št. 5.

PISALNI STROJI IN POTREBŠČINE:
Bar Fran, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.

PLESKARJI, SOBO- IN ČRKOSLIKARJI:
Produktivna zadruga, reg. zadr. z o. z., Ljubljana, Gosposka ulica št. 4.

SOBNO SLIKARSTVO:
Žuran Martin, Mestni trg št. 12.

SPEDIJSKA PODJETJA:
»Oriente« d. d., Sodna ulica 3, Tel. 463.

STAVBENO PODJETJE:
Višintin Ivan, Ljubljana, Vodmatški trg 7.

STAVB. IN GALANT. KLEPARSTVO:
Perone & Fuchs, Ljubljana, Mirje št. 2.

STEKLAR:
Baželj Jožef, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 6/II.

SVETLO KOPIRNE ODTISE:
(pavze) pozitivne in negativne, v poljubni velikosti. Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

TOVARNA PEČI IN ŠTEDILNIKOV:
T. Heuffel-a nasl. Žunič, Glince 258 pri Ljubljani.

TRGOV. Z DEZNIKI IN SOLNČNIKI:
Mikuš L., Mestni trg 15.

TRGOV. Z ŽELEZNINO IN CEMENTOM:
Erjavce & Turk pri »zlati lopatic«, Valva-zorjev trg št. 7.

Sušnik Alojzij, Zaloška cesta št. 21.
URARSKA POPRAVILNA DELAVNICA
Seliškar Ivan, Pot v Rožno dolino št. 10 (Ceno in točno.)

ZALOGA POHIŠTVA:
F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta 17.

J. Tomše, elektrotehnik,
Ljubljana, Kodeljevo, baraka 7, vrata 5., inštalira hiše, cerkve, gradove, visoko in nizko zunanjo napetost, postavlja motorje, diname, telefonske aparate, hišne zvonce na baterije in električni tok, natančna kontrola strelododov, mehanična poprava šivalnih strojev z jamstvom vse po konkurenčnih cenah. Za obilna naročila se priporočam. J. Tomše.

Natakarica

išče gostilno na račun, vzame tudi gostilno v najem. Ponudbe je poslati na upravo lista pod Poštenost št. 2590.

Električni stroji proizvod A E G, električni števeci proizvod A E G,
žarnice Tungstam, vse elektrotehnične potrebščine v zalogi po ugodnih cenah.

Elektrotehnična tvrdka
KAROL FLORJANČIČ, CELJE.
Proračuni brezplačno. 2524

Vabilo

XIX. redni občni zbor

Gospodarske zveze v Ljubljani,

ki se vrši dne 30. junija 1922 ob 3. uri popoldne v pisarniških prostorih Dunajska cesta št. 29/I.

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za poslovno leto 1921 in razdelitev čistega dobička.
5. Dopolnilna volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Volitev razsodišča.
8. Nakup nepremičnin in zgradbe stavb.
7. Slučajnosti.

Sprejme se:

1. knjigovodja

bilančnik,

1. korespondent

iz železne stroke, zmožen slovensčine, srbohrvaščine in nemščine. Ponudbe na:

Tovarna verig d. d., v Lescah pri Bledu. 2539

Kupl se hiša

v Ljubljani, pripravna za trgovino. Ponudbe na upravo Slovence pod HISA. 2554

la strešnik

iz najboljših cementov prodaja po solidni ceni **JOS. CIHLAR** nasproti topničarski vojašnici. Največja zaloga cementnih izdelkov. — 2551

„Petovia“ usnjarska industrija d. d.

Poziv na subskripcijo

II. emisije delnic „Petovie“, usnjarske industrije d. d.

Izredni občni zbor družbe »Petovia«, usnjarske industrije d. d. je sklenil povišanje delniške glavnice

od 16.000.000 K na 25.000.000 K

in pooblastil upravni svet, da določi čas, način in kurz emisije novih delnic. V smislu tega sklepa se poviša začasno delniška glavnica

od 16.000.000 K na 24.000.000 K

z izdajo 20.000 novih delnic po K 400 nominalne vrednosti pod sledečimi pogoji:

1. Dosedanji delničarji imajo pravico, da prevzamejo za dve stari delnici eno novo delnico po K 470 tel. quel.
2. Delnice, ki se po starih delničarjih ne optirajo, prevzame garančni sindikat po kurzu K 470 tel. quel; vse nove delnice so deležne že dobička za tekoče leto in imajo kupon za leto 1922.
3. Subskripcija traja od 1. julija do 25. julija 1922.
4. Kot subskripcijska mesta so določena Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, njene podružnice v Ptuj, Mariboru in Celju ter Hrvatska-Slavonska zemaljska hipotekarna banka v Zagrebu.
5. Protivrednost podpisanih delnic se plača takoj pri subskripciji.

Ljubljana, dne 28. junija 1922.

UPRAVNI SVET.

Najboljši škrlil jugoslovanskega proizvoda

„SALONIT“

izdelan iz znanega cementa znamke SALONA od tvrdke SPLIT, dion. društvo za cement portland. — Najboljše in najcenejše sredstvo za pokrivanje streh.

Glavna zaloga: **OBNOVA** gradbena družba z o. z. v Ljubljani.

JUGOSLOVANSKA SIEMENS d. d.

Direkcija v ZAGREBU, Draškovičeva ulica št. 23
Zastopstva v Beogradu, Sarajevu in v Ljubljani

Zastopstvo v LJUBLJANI, Miklošičeva cesta št. 13

Brzajavni naslov: Jugosiemens Ljubljana :: Telefon št. 102

Zgradba elektrarn, naprava za proizvodnjo in oddajanje električne energije za industrijo, rudarstvo in poljedelstvo, dobavljanje električnih strojev, aparatov in potrebščin za izmenični ter istomerni tok, brezplačno izdelovanje projektov, primerne cene.

Vabilo na subskripcijo delnic „SLAVIJE“, jugoslovanske zavarovalne banke v Ljubljani.

Na podlagi koncesije ministrstva za trgovino in industrijo z dne 12. januarja 1921 VI št. 2630, odnosno 31. marca 1922, VI št. 1569, ustanovljena je bila dne 26. maja 1922

„SLAVIJA“

Jugoslovanska zavarovalna banka v Ljubljani.

Ustanovnice te nove zavarovalne banke so: »Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani«, »Obrtna banka v Ljubljani«, »Trgovska banka v Ljubljani« in vzajemno-zavarovalna banka »Slavija« v Pragi, ki daje novemu zavodu podlago s tem, da pusti vsakega svojega zavarovanca prestopiti k novi družbi.

Ustanovna delniška glavnica znaša K 10 milijonov, razdeljena v 25.000 delnic po K 400.—, glasečih se na prinosca; od tega so prevzele ustanovnice 20.000 komadov. Ostalih

5000 delnic

se dajo na javno subskripcijo ob nastopnih pogojih:

1. Delnice se nudijo interesentom po K 540, vračunaje v to K 40 za stroške izdaje, s kuponom št. 1 (za leto 1922-1923) in se morajo takoj pri podpisu polno vplačati.
2. Delnice se bodo izdajale v izvodih po 1 in 10 delnic. Začasno se bodo izdajala potrđila o dodeljenih delnicah, katera se v circa 6 mesecih zamenjajo za delnice.
3. Rok za subskripcijo delnic se prične dne 1. julija in traja do včetega 20. julija 1922.
4. Kot podpisovalnice fungirajo:
Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani in njene podružnice v Mariboru, Celju, Ptuj, Splitu, Sarajevu, Novem Sadu;
Trgovska banka v Ljubljani,
Obrtna banka v Ljubljani.
5. Upravni svet družbe si pridržuje pravico repartitije delnic v roku do dne 31. avgusta 1922. Po tem roku se plačana protivrednost za nedodeljene delnice lahko dvigne.

Doplačila (agio) se odkaze po odbitku vseh stroškov splošnemu rezervnemu fondu.

Ljubljana, dne 25. junija 1922.

UPRAVNI SVET.

M. Kuštrin

Tehnični, elektrotehnični in gumi-jevi predmeti vseh vrst na drobno in debelo. Glavno zastopstvo polnih gumijevih obročev za tovarne automobile tovarne Walter Martiny. Hidravlične stiskalnice za montiranje gum. obročev v centrali, Rimska cesta št. 2. Prevozno podjetje za prevoz blaga celih vagonov na vse kraje, za kar je na razpolago deset tovornih avtomobilov.

Centrala: LJUBLJANA, Rimska cesta 2.

Podružnice:

LJUBLJANA, Dunajska cesta 23, tel. št. 470.

MARIBOR, Jurčičeva ul. 9, tel. št. 133.

BEOGRAD, Kneževa ulica št. 3.

Zahtevajte
poosod**CHARTREUSE**

tordke

M. Druškovič in drug
MARIBOR, Koroška cesta 39.družba
z o. z.**Več gozdnih delavcev**sprejem za sekanje lesa. Delo je na
akord in na dne. Plača po dogovoru.
Natančna pojasnila daje Josip Mulej, na
Spodnji Lipnici pošta Kamnagorica pri
Radovljici. 2505**Jermena in gože**za cepove, lepe biče, prave trža-
ške bičevnike in motvoz priporoča
VELETRGOVINA OSVALD DO-
BEIC, Ljubljana, Sv. Jakoba trg
št. 9. — Kupim tudi ročni vozček.**Hiša**z vrtom in njivo naprodaj v
Guncjah b. št. 16, pošta
št. Vid nad Ljubljano.**F. FLORJANČIČ****Ljubljana****Šelenburgova ul. 6.****Kolesa Automobili Motorji****Olje - Bencin - Tovot mast**
na drobno na debelo.**PNEUMATIKA vseh prvovrstnih znamk**

(Dunlop, Clincher, Continental, Excelsior, Michelin)

Prva mehanična delavnica.**I. Jugoslovanska tovarna**
»TRIBUNA«Ljubljana, Karlovska cesta 4, Zvonarska
ulica 1 — priporoča stroške vositke in
dvokolesa raznih modelov. Sprejemajo se
tudi popravila. Prodajalna: Stari trg 28.**Plavalne pasove**iz plutovine izdeluje tovarna za-
maškov JELACIN & Ko., Ljub-
ljana. 2423**KONTORISTINJI,**zmožni vsega pisarn. dela, kakor
knjigovodstva, slov. in nem. steno-
grafije, sprejem za nastop 1. av-
gusta ali prej v trgovino z žitom
in dež. pridelkov v Ljubljani. Za-
četnice izključene. Pismene ponud-
be na pošt. predal št. 123, Ljubljana.**III. emisija delnic****Jadranske banke d. d. v Beogradu.**

Izvršujoč sklep rednega običnega zbora delničarjev od dne 27. maja 1922, objavlja podpisani upravni svet

povišanje delniške glavnice od Din 30.000.000— na Din 60.000.000—

z izdajo novih

nom. Din 30.000.000— t. j. 300.000 kosov delnic po nom. Din 100—

s pravico na dividendo za leto 1922.

Emisija novih delnic se bo provedla pod sledečimi pogoji:

1. Delničarji imajo pravico, da na vsako staro delnico optirajo po eno delnico
III. emisije po tečaju Din 160— plus 5% obresti od 1. januarja do 30. junija 1922
(Din 4—) od kosa, plačljivo pri podpisu.2. Z delnicami, ki jih stari delničarji ne bodo optirali, razpolaga upravni svet
na ta način, da jih odstopi v prvi vrsti delničarjem, ki žele nadaljnjih delnic preko
prvenstvene pravice, a potem tudi nedelnčarjem.Cena neoptiranih delnic je določena na Din 190— plus 5% obresti od 1. januarja
do 30. junija 1922 (Din 4.75) za kos in se mora plačati ob priliki priglasa.Kar bode podpisano in vplačano preko števila neoptiranih delnic, se bode
repartiralo, a preostala položena vplačila se bodo vrnila.3. Delničarji, ki hočejo izvršiti svojo pravico opcije, morajo predložiti svoje stare
delnice v svrhu prežigosanja v času od 15. do 30. junija 1922 pri blagajnah:a) Jadranske banke d. d. v Beogradu ali pri njenih podružnicah v Cavtatu, Celju,
Dubrovniku, Eregnovem, Jelsi, Korčuli, Kotoru, Kranju, Ljubljani, Mariboru,
Metkoviću, Sarajevu, Splitu, Šibeniku in Zagrebu;b) Jadranske banke d. d. v Trstu ali pri njenih podružnicah na Dunaju, v Opatiji
in Zadru;

V. BEOGRADU, dne 14. junija 1922.

c) Banke in štedionice za Primorje d. d. na Sušaku ali pri njenih podružnicah na
Rijeki in v Bakru;

d) Frank Sakser State Bank, New-York;

e) Banco Yugoslavo de Chile, Valparaiso, Antofagasta, Punta-Arenas, Puerto Nata-
les, Porvenir.

f) Banka Vojvodina d. d., Novi Sad.

g) Slavenska Agrarna štedionica d. d., Osijek.

Isti zavodi sprejemajo tudi priglasa izven opcije.

4. Razlika med nominalno vrednostjo in emisijskim tečajem novih delnic pripade
po odbitku stroškov emisije rednemu rezervnemu fondu banke.5. Delničar, ki ne bo v predpisanem roku priglasil prava opcije in izvršil
vplačila, izgubi opsijsko pravico.

6. V svrhu zavarovanja III. emisije je osnovan poseben sindikat.

Član sindikata more postati po določenih pogojih vsak delničar, ki ima ali
zastopa najmanj 1000 delnic.Kdor želi pristopiti sindikatu, naj se obrne na Upravo sindikata pri Centralnem
uradu Jadranske banke v Ljubljani, kjer se lahko poduči o podrobnih pogojih za pritop.**Upravni svet****Jadranske banke d. d. v Beogradu.****Čista bilanca**

AKTIVA

31. DECEMBRA LETA 1921.

PASIVA

		Dinarji				Dinarji	
Blagajna:				Delniška glavnica		30,000.000	—
a) gotovina	22,792.073	62		Redni rezervni fond		15,000.000	—
b) žiro račun pri Narodni banki . .	6,100.695	58		Vloge:			
c) kuponi	9.133	77		a) na knjižice	63,430.998	41	
Valute			28,901.902	b) na tekočih računih	192,286.007	60	255,717.006
Menice			1,838.478	Upniki:			
Devize			85,401.267	a) reeskompt pri Narodni banki . .	2,000.000	—	
Devize			1,201.912	b) ostali upniki	194,805.937	01	196,805.937
Lastni vrednostni papirji			61,243.790	Garancije			19,203.889
Konzorcijski posli			1,591.939	Prehodne postavke			4,245.705
Dolžniki:				Čisti dobiček leta 1921.			4,522.986
a) denarni zavodi	74,304.156	03					
b) ostali dolžniki	245,649.896	71	319,954.052				
Dolžniki za garancije			19,203.889				
Nepremičnine			6,158.290				
Inventar			1				
			525,495.524				525,495.524
							35

Predsednik upravnega sveta:
Franjo Duboković l. r.Ravnatelj:
Č. Kamenarović l. r.
član upravnega sveta.

Primerjali s knjigami ter našli v redu:

NADZORSTVENI SVET:

Janko Joyan l. r.

Gustav Pire l. r.

Dr. Otokar Rybář l. r.

V BEOGRADU, dne 31. decembra 1921.

Za knjigovodstvo:

Prokurist J. Skojčić l. r.

Pooblaščenec A. Pečar l. r.